

Οδύσσεια

Τα απίθανα... τριτάκια!

Τετάρτη τάξη

ΓΛΩΣΣΑ Δ' ΤΑΞΗ

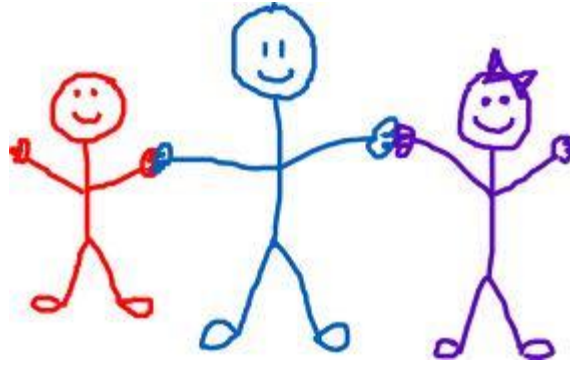
Επαναληπτικές Ασκήσεις Γλώσσας 2^{ης} Ενότητας

«Ρώτα το νερό τι τρέχει»

Επιμέλεια : Ηλιάδης Ηλίας

Πηγή: e-selides

Πώς περιγράφουμε ένα τοπίο

- Η περιγραφή ενός τοπίου αφορά την απεικόνιση ενός υπαίθριου φυσικού χώρου τον οποίο έχουμε γνωρίσει. Αυτόν το χώρο προσπαθούμε να τον παρουσιάσουμε όσο πιο ζωντανά και παραστατικά γίνεται, ενώ ταυτόχρονα αναφέρουμε τα συναισθήματα που νιώθουμε αντικρίζοντάς τον ή τις σκέψεις που κάναμε.
- Για να περιγράψουμε μια τοποθεσία, αναφέρουμε:
  - ✓ Ποιος είναι αυτός ο τόπος.
  - ✓ Πού βρίσκεται.
  - ✓ Ποια είναι η ιστορία του.
  - ✓ Πώς τον γνωρίσαμε, πότε τον επισκεφτήκαμε.
  - ✓ Πώς είναι ακριβώς ο τόπος αυτός (λεπτομερής περιγραφή του τοπίου με αναφορά στα ζώα και στα φυτά που υπάρχουν εκεί, καθώς και στις αλλαγές που συμβαίνουν ανάλογα με τις εποχές ή την ώρα).
  - ✓ Τι είναι αυτό που μας εντυπωσιάζει περισσότερο στον τόπο αυτό.
  - ✓ Ποια είναι τα συναισθήματα και οι σκέψεις μας γι' αυτόν τον τόπο.
- Για να είναι σωστή και επιτυχημένη μια περιγραφή, πρέπει να:
  - ✓ Υπάρχει τάξη και σειρά (να μη γράφουμε ανακατεμένες προτάσεις, που δε συνδέονται νοηματικά και συντακτικά η μία με την άλλη).
  - ✓ Χρησιμοποιούμε χαρακτηριστικά επίθετα (π.χ. όμορφα πολύχρωμα λουλούδια, γαλάζια νερά, καταπράσινα δέντρα κ.λπ.) που θα μας βοηθήσουν να αποδώσουμε με ακρίβεια την εικόνα που θέλουμε να περιγράψουμε.
  - ✓ Χρησιμοποιούμε τοπικούς προσδιορισμούς (π.χ πάνω, κάτω, δίπλα, απέναντι, κοντά στο σημείο αυτό κ.λπ).
  - ✓ Προσέχουμε τους χρόνους των ρημάτων. Σε μια περιγραφή χρησιμοποιούμε συνήθως ενεστώτα, μπορεί όμως να χρησιμοποιήσουμε και παρελθοντικούς χρόνους (παρατατικό, αόριστο, υπερσυντέλικο), αν αυτό που περιγράφουμε δεν υπάρχει πια ή έχει αλλάξει.

ΘΕΜΑ: Ένα ξεχωριστό τοπίο

(**Πρόλογος:** Ποιο είναι το όνομά του; Πού βρίσκεται αυτό το μέρος;)

Ένα από τα ομορφότερα μέρη που έχω δει είναι η λίμνη Πλαστήρα. Η λίμνη Πλαστήρα βρίσκεται εικοσιπέντε χιλιόμετρα δυτικά της Καρδίτσας, ανάμεσα στις πλαγιές των Αγράφων.

(**Κύριο μέρος:** Τι ξέρετε για την ιστορία του; Πώς και πότε το επισκεφτήκατε; Τι είναι αυτό που εντυπωσιάζει με την πρώτη ματιά τον επισκέπτη; Περιγράψτε το με λεπτομέρειες: τη ζωή μέσα σε αυτό το χώρο (ζώα, φυτά) , τις αλλαγές που συμβαίνουν με τις εποχές ή με την ώρα, γράψτε για κάτι που σας έκανε εντύπωση)

Η λίμνη Πλάστήρα δε βρισκόταν από πάντα εκεί. Στη θέση της υπήρχε από την αρχαιότητα ο ποταμός «Ταυρωπός». Περίπου το 1928 ένας σπουδαίος άντρας της Καρδίτσας, αλλά και όλης της Ελλάδας, ο στρατηγός Νικόλαος Πλαστήρας, συνέλαβε την ιδέα για την κατασκευή ενός φράγματος που θα έδινε λύση στο πρόβλημα ύδρευσης της Καρδίτσας και άλλων κοινοτήτων. Επίσης το φράγμα θα οδηγούσε και στην παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος, με την εκμετάλλευση της δύναμης του νερού. Όταν αρκετά χρόνια αργότερα η ιδέα του αυτή έγινε πράξη, η λίμνη Ταυρωπού μετονομάστηκε σε λίμνη Πλαστήρα.

Στη λίμνη αυτή πήγα με τους γονείς μου πέρυσι την άνοιξη και συγκεκριμένα τον Απρίλιο. Πήγαμε εκεί με το αυτοκίνητο για διήμερη εκδρομή.

Αντικρίζοντας κανείς για πρώτη φορά τη λίμνη Πλαστήρα, εντυπωσιάζεται από την ομορφιά της. Λίμνη και φυσικό τοπίο συνδυάζονται απόλυτα μεταξύ τους και δημιουργούν ένα μαγικό περιβάλλον.

Δέντρα και βουνοκορφές καθρεφτίζονται στα πρασινωπά νερά της λίμνης. Στα δέντρα και τα δάση ζουν σκίουροι, αλεπούδες, αγριογούρουνα, λύκοι, αρκούδες και ελάχιστα ζαρκάδια. Στα νερά της λίμνης υπάρχουν πέστροφες,

κυπρίνοι, χέλια και καραβίδες. Το τοπίο είναι τόσο ζωντανό και με τόσο πολλές εναλλαγές που ποτέ δεν είναι ίδιο.

Αυτό που μου έκανε μεγάλη εντύπωση είναι πως γύρω από την περιοχή της λίμνης Πλαστήρα υπάρχουν ξενοδοχεία, ταβέρνες, παραδοσιακοί ξενώνες, όλα έτοιμα να προσφέρουν τις καλύτερες υπηρεσίες τους σε εμάς τους επισκέπτες.

(Επίλογος: Γράψτε για τα συναισθήματά σας και για τις σκέψεις σας γι' αυτόν τον τόπο)

Ενθουσιάστηκα και χάρηκα πάρα πολύ που είδα από κοντά ένα τόσο όμορφο και ξεχωριστό μέρος. Σκέφτομαι πως με την πρώτη ευκαιρία θα ήθελα να επισκεφτώ ξανά τη λίμνη Πλαστήρα.

Ισοσύλλαβα και ανισοσύλλαβα αρσενικά σε -ας

Ισοσύλλαβα ονομάζονται τα αρσενικά ουσιαστικά σε -ας τα οποία κατά την κλίση τους έχουν τον ίδιο αριθμό συλλαβών και στον ενικό και στον πληθυντικό αριθμό .

Π.χ. ο άντρας- οι άντρες

Ενικός αριθμός

Ονομ.	ο	άντρας	πατέρας	ταμίας	χειμώνας
Γεν.	του	άντρα	πατέρα	ταμία	χειμώνα
Αιτ.	το(ν)	άντρα	πατέρα	ταμία	χειμώνα
Κλητ.	-	άντρα	πατέρα	ταμία	χειμώνα

Πληθυντικός αριθμός

Ονομ.	οι	άντρες	πατέρες	ταμίες	χειμώνες
Γεν.	των	άντρων	πατέρων	ταμιών	χειμώνων
Αιτ.	τους	άντρες	πατέρες	ταμίες	χειμώνες
Κλητ.	-	άντρες	πατέρες	ταμίες	χειμώνες

Ανισοσύλλαβα ονομάζονται τα αρσενικά σε -ας τα οποία κατά την κλίση τους έχουν μία συλλαβή παραπάνω στον πληθυντικό αριθμό.

Π.χ. ο ψαράς -οι ψαράδες

Ενικός αριθμός

Ονομ.	ο	ψαράς
Γεν.	του	ψαρά
Αιτ.	τον	ψαρά
Κλητ.		ψαρά

Πληθυντικός αριθμός

Ονομ.	οι	ψαράδες
Γεν.	των	ψαράδων
Αιτ.	τους	ψαράδες
Κλητ.		ψαράδες

Ρώτα το νερό τι τρέχει

Γραμματική και ασκήσεις

Το κόμμα (,) είναι ένα σημείο στίξης που το χρησιμοποιούμε για να χωρίσουμε:

§ λέξεις που είναι μεταξύ τους ασύνδετες

Το νερό διασχίζει φαράγγια, δάση, κοιλάδες, πόλεις και χωριά για να φτάσει στη θάλασσα.

Το σύννεφο γίνεται βροχή, χαλάζι και χιόνι.

§ Προτάσεις που δε συνδέονται μεταξύ τους.

Ο νερουλάς γέμιζε από μια κεντρική βρύση τους τενεκέδες, τους έδενε από ένα κυρτό ξύλο, τους κουβαλούσε στις γειτονιές και γέμιζε τις κανάτες της νοικοκυράς.

§ Μια φράση που επεξηγεί μια άλλη στην πρόταση.

Κατασκευάστηκε φράγμα στον Μόρνο, ποταμό που βρίσκεται στη Φωκίδα.

§ Την κλητική από την υπόλοιπη πρόταση.

Νερουλά, έλα κι από τη γειτονιά μας.

Χρησιμοποιούμε την παρένθεση() και γράφουμε μέσα σ' αυτή λέξεις ή φράσεις με τις οποίες εξηγούμε, σχολιάζουμε ή συμπληρώνουμε κάτι στην πρόταση.

Ο κυρ Νίκος (ο νερουλάς) πέρασε πρωί πρωί.

Χρησιμοποιούμε τη διπλή παύλα - - όπως την παρένθεση. Η διαφορά είναι ότι στη διπλή παύλα κλείνουμε λέξεις ή φράσεις που έχουν μεγαλύτερη σημασία για το νόημα της πρότασης.

Από το υδραγωγείο του Μόρνου-ένα από τα μεγαλύτερα στην Ευρώπη-το νερό φτάνει στην Αθήνα.

Ασκήσεις

Βάλε κόμμα (,), παρένθεση( ) ή διπλή παύλα - - όπου χρειάζεται.

Ο νερουλάς ο παγοπώλης ο ομπρελάς ο παγωτατζής και ο καλαθάς είναι επαγγέλματα που χάθηκαν.

Είμαι το ποτάμι η λίμνη η θάλασσα η βροχή είμαι το νερό!

Οι Νύμφες θεότητες των γλυκών νερών ήταν κόρες του Δία.

Η τεχνητή λίμνη του Μόρνου Ταμιευτήρας Μόρνου έχει χωρητικότητα 780 εκατ. κ.μ.

Ο Όλυμπος το ψηλότερο βουνό της Ελλάδας ήταν ο τόπος κατοικίας των θεών.

Ισοσύλλαβα και ανισοσύλλαβα αρσενικά σε -ας

Ισοσύλλαβα ίσος αριθμός συλλαβών σε ενικό και πληθυντικό αριθμό.

Ο μή-νας ▶ οι μή-νες

Ανισοσύλλαβα μια παραπάνω συλλαβή στον πληθυντικό αριθμό.

Ο ψα-ράς ▶ οι ψα-ρά-δες

Ενικός αριθμός		
Ονομ.	ο μήνας	ο ψαράς
Γεν.	του μήνα	του ψαρά
Αιτ.	το μήνα	τον ψαρά
Κλητ.	- μήνα	- ψαρά
Πληθυντικός αριθμός		
Ονομ.	οι μήνες	οι ψαράδες
Γεν.	των μηνών	των ψαράδων
Αιτ.	τους μήνες	τους ψαράδες
Κλητ.	- μήνες	- ψαράδες

Να κλίνεις στο τετράδιό σου τα ουσιαστικά : ο βοριάς, ο άνδρας, ο τσολιάς, ο λουκουμάς, ο γείτονας, ο αγώνας.

Για να φτιάξουμε μια παρομοίωση χρησιμοποιούμε τις λέξεις σαν, όπως, λες και, κ.ά. Με αυτές συνδέουμε δυο πράγματα που έχουν ή τους δίνουμε εμείς ένα κοινό χαρακτηριστικό. Έτσι δημιουργούμε ζωντανές εικόνες στο μυαλό του αναγνώστη. Συμπλήρωσε τα κενά και φτιάξε παρομοιώσεις:

Έγινε κόκκινος σαν ..... από τη ντροπή του.

Μαλώνουν σαν ..... με τη γάτα.

Ξεχωρίζει σαν ..... μες στο γάλα.

Κάνει σαν ..... στο κλουβί.

Είναι πονηρός σαν .....

Ξεγλίστρησε σαν .....

ΡΗΜΑΤΑ σε -ώ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

Ενεστώτας			Παρατατικός		
εγώ	χτυπώ	ή χτυπάω	χτυπούσα	ή	χτύπαγα
εσύ	χτυπάς		χτυπούσες		χτύπαγες
αυτός	χτυπά	ή χτυπάει	χτυπούσε		χτύπαγε
εμείς	χτυπούμε	ή χτυπάμε	χτυπούσαμε		χτυπάγαμε
εσείς	χτυπάτε		χτυπούσατε		χτυπάγατε
αυτοί	χτυπούν(ε)	ή χτυπάν(ε)	χτυπούσαν		χτύπαγαν

Να κλίνεις στο τετράδιό σου τα ρήματα : χαιρετώ, τολμώ, κολυμπώ, νικώ.

Αρκτικόλεξα είναι οι συντομογραφίες που σχηματίζονται από τα αρχικά γράμματα των λέξεων ή από τις αρχικές συλλαβές των λέξεων μιας φράσης. Γράφονται με κεφαλαία και διαβάζονται σαν μια λέξη.

Να γράψεις τι σημαίνουν:

Κ.Ο.Κ.....

Μ.Μ.Ε.:.....

Ε.Κ.Α.Β.....

Ε.Ε.....

Μ. Ασία..... βλ.
.....

μ.Χ. .... π.Χ.
.....

μ.μ ..... π.μ.
.....

κ.ά ..... τηλ.
.....

δηλ. .... σελ.
.....

Το κατηγορούμενο είναι μια λέξη που δίνει μια ιδιότητα στο υποκείμενο του ρήματος. Μπορεί να είναι: ουσιαστικό, επίθετο, μετοχή

Βρίσκεται σε πτώση ονομαστική. Τα ρήματα που συνδέουν το υποκείμενο με το κατηγορούμενο λέγονται συνδετικά.

Συνδετικά ρήματα : είμαι , γίνομαι, φαίνομαι, μοιάζω, εκλέγομαι , διορίζομαι κ.ά

Γράψε Ρ για το ρήμα Υ για το υποκείμενο Κ για το κατηγορούμενο και Α για το αντικείμενο.

Το νερό είναι πηγή ζωής.

Οι Νύμφες ήταν κόρες του Δία.

Το φθινόπωρο είναι εποχή.

Οι άνθρωποι αγόραζαν το νερό.

2. Αφού έμαθα πώς κλίνονται τα παραπάνω ρήματα, συμπληρώνω με τα ρήματα των παρενθέσεων στον κατάλληλο χρόνο, αριθμό και πρόσωπο.

- Το καναρίνι μας χθες _____ (κελαηδάω/ώ) χαρούμενα.
- Εμείς στις 13:30 _____ (σχολάω/ώ) από το σχολείο και _____ (γυρνάω) στα σπίτια μας.
- Τα νερά από τις πηγές _____ (κυλάω/ώ) στις χαράδρες και τα βράχια και στη συνέχεια σχηματίζουν τα ποτάμια.
- Χτες οι γονείς _____ (περπατάω/ώ) δύο ώρες πάνω στο βουνό.
- Η γάτα μας, κάθε φορά που την ενοχλώ, με _____ (γρατζουνάω/ώ).
- Πέρσι κάθε απόγευμα εσείς _____ (περνάω/ώ) από την παιδική χαρά.
- Εσύ χτες _____ (κολυμπάω/ώ) πολύ γρήγορα.

3. Φτιάχνω παρομοιώσεις με τα ζευγάρια των προτάσεων.

- Ο Σχορτσιανίτης είναι ψηλός και χοντρός. Ο γίγαντας είναι ψηλός και χοντρός.
_____

- Ο δρόμος είναι γλιστερός. Ο πάγος είναι γλιστερός.
_____

- Το πρόσωπό του είναι λαμπερό. Ο ήλιος είναι λαμπερός.
_____

- Η Αργυρώ τρέχει πολύ γρήγορα. Το ζαρκάδι τρέχει πολύ γρήγορα.
_____

4. Σχηματίζω παρομοιώσεις, βάζοντας την κατάλληλη λέξη στα κενά των προτάσεων.

- ✓ Είναι πονηρός σαν _____ .

- ✓ Είναι σκληρός λες και είναι _____ .
- ✓ Είναι ελαφρύς σαν _____ .
- ✓ Ο Αντώνης και η Ροδούλα μαλώνουν σαν _____ .
- ✓ Έχει πολύ ελαφρύ ύπνο. Κοιμάται σαν _____ .
- ✓ Κολυμπά πολύ ωραία λες και είναι _____ .
- ✓ Είναι ψηλός και λεπτός σαν _____ .
- ✓ Είναι εργατικός σαν το _____ .

Επανάληψη Γλώσσα - 2^η Ενότητα

«ΡΩΤΑ ΤΟ ΝΕΡΟ ΤΙ ΤΡΕΧΕΙ»

1. Ακούω και γράφω

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Βάλε κόμμα, παρένθεση ή διπλή παύλα όπου χρειάζεται:

- ❖ Η Δόμνα η φίλη μου είναι καλή μαθήτρια. (κόμμα)
- ❖ Η κυρία Μαρία η γειτόνισσά μας αρρώστησε. (κόμμα)
- ❖ Ο Γιώργος εκείνο το μελαχρινό αγόρι είναι αδερφός μου. (διπλή παύλα)
- ❖ Η μαμά μου παρόλο που ήταν κουρασμένη μου διάβασε ένα παραμύθι. (διπλή παύλα)

- ❖ Τον Θείο μου καλή του ώρα όπου και να 'ναι τον αγαπώ πολύ.
(παρένθεση)

4. Να σημειώσεις (Π) όπου υπάρχει παρομοίωση.

- Σκαρφάλωσε στο δέντρο σαν αγριοκάτσικο. ( ) Σαν τι να θέλει ο Νίκος; ( )
)
Μη κάθεσαι ακίνητος σαν άγαλμα. ( ) Σαν με είδε μπροστά του
τρόμαξε. ( )
Μουγγρίζει όπως το θηρίο στο κλουβί. ( ) Σαν φτάσεις τηλεφώνησέ
μου. ( )

5. Σημείωσε κάτω από κάθε πρόταση το Ρ, το Υ, το Α και το Κ.

Ο αριθμός φαίνεται απίστευτος. ( ) ( ) ( )	Το φράγμα έγινε πηγή ζωής. ( ) ( ) ( )
Ο Φάνης ρώτησε τον Κώστα. ( ) ( ) ( )	Η Σοφία τσίτζει τον παπαγάλο. ( ) ( ) ( )
Η γη καταπίνει αχόρταγα το νερό. ( ) ( ) ( )	

6. α. Ξαναγράψε τις προτάσεις χρησιμοποιώντας συντομογραφίες και αρκτικόλεξα αντί των υπογραμμισμένων λέξεων.

- Η τεχνητή λίμνη έχει μήκος 14 χιλιόμετρα, πλάτος 4 χιλιόμετρα και βάθος 60 μέτρα.
.....
.....
- Τα αγγεία και τα νομίσματα χρονολογούνται από τον 7^ο αιώνα προ Χριστού, οι τάφοι όμως που βρέθηκαν Βορειοανατολικά της πόλης είναι του 1^{ου} αιώνα μετά Χριστού.
.....
.....
- .....
- Χθες ήρθαν οι λογαριασμοί του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας και της Δημόσιας

Επιχείρησης Ηλεκτρισμού.

➤ .....
.....
.....
.....

β. Τι σημαίνουν οι συντομογραφίες και τα αρκτικόλεξα:

π.μ. : ..... κτλ. : .....
τηλ. : ..... π.χ. : .....
ΙΚΑ : ..... ΕΛ ΤΑ : .....
.....

7. Να κλίνεις το συνηρημένο ρήμα *ξεχνάω-ξεχνώ* στον ενεστώτα και τον παρατατικό της ενεργητικής φωνής και στους δύο τύπους:

Ενεργητική φωνή			
Ενεστώτας		Παρατατικός	

8. Διόρθωσε τα λάθη στις παρακάτω λέξεις:

οφέλιμος	ώφελος	ωφελό	σύνεφο	βρήση	υδροφώρα

ηδροπλάνω	ύδρεφση	πλημύρα	αμουδιά	ατμόσφερα	δύκτιο

Ρώτα το νερό τι τρέχει

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ

1. Να υπογραμμίσεις τα κατηγορούμενα στις παρακάτω προτάσεις:

Η Μαρία είναι δασκάλα μουσικής.

Αυτό το βιβλίο φαίνεται ενδιαφέρον.

Ο Νίκος εκλέχθηκε πρόεδρος της τάξης.

Η Βάνα έγινε κόκκινη από ντροπή.

Ο κινηματογράφος θεωρείται η έβδομη τέχνη.

2. Βάλε Π στα τετραγωνάκια των φράσεων που έχουν παρομοιώσεις:

Κάνει σαν το θηρίο μέσα στο κλουβί.

Σκαρφαλώνει σαν αγριοκάτσικο.

Σαν μπαίνει στην εκκλησία , κάνει το σταυρό του.

Στάθηκε ακίνητη , σαν τον είδε μπροστά της.

Έμεινε ακίνητη σαν άγαλμα.

3. ★Να βάλεις τα ρήματα των παρενθέσεων στο σωστό πρόσωπο του Ενεστώτα::

Από ψηλά τα παιδιά (κοιτώ) ..... το νερό που (κυλώ) ..... στο ποταμάκι, σαν να(τραγουδώ)..... έναν ήρεμο σκοπό.

Τα παιδιά (ξεδιψώ) ..... με το δροσερό νεράκι. Ένα σκιουράκι (πηδώ)..... από δέντρο σε δέντρο. Τα παιδιά (γελώ)..... χαρούμενα.

★ Ξαναγράψε το παραπάνω κείμενο, βάζοντας τα ρήματα στον παρατατικό:

.....
.....
.....
.....
.....

4. Γράψε στη γενική ενικού και πληθυντικού και στην αιτιατική πληθυντικού τα ουσιαστικά::

ονομαστική	γεν. ενικού	γεν. πληθυντ.	αιτ. πληθυντ.
ο μήνας	του μήνα	των μηνών	τους μήνες
ο πίνακας			
ο αγώνας			
ο νοτιάς			
ο παπάς			
ο αιώνας			
ο νερουλάς			

5. Να ξαναγράψεις τις προτάσεις αντικαθιστώντας τις υπογραμμισμένες λέξεις με συντομογραφίες:

Διάβασε προσεκτικά το πρώτο κεφάλαιο της Παλαιάς Διαθήκης

και σταμάτησε στη σελίδα 28.

Στη γειτονιά μου ενοικιάζεται ένα σπίτι 80 τετραγωνικών μέτρων. Όλοι πρέπει να τηρούμε τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας.

Ο γιατρός κύριος Ηλιόπουλος δέχεται καθημερινά από τις 8-12 πριν το μεσημέρι και από τις 6-8 μετά το μεσημέρι.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Περιγράψτε τον κύκλο του νερού.

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....

Ρώτα το νερό τι τρέχει

1. Ακούω και γράφω:

.....
.....
.....

2. Σημειώστε (**Υ**) για το υποκείμενο, (**Ρ**) για το ρήμα, (**Α**) για το αντικείμενο και (**Κ**) για το κατηγορούμενο στις παρακάτω προτάσεις:

α) Το σπίτι είναι χαμηλό.
μπανάνα.

( ) ( ) ( )
)

β) Ο πίθηκος έφαγε την

( ) ( ) ( )

γ) Οι στάλες της βροχής πέφτουν παγωμένες. **δ)** Αγκάλιασε το σκύλο του ο Γιάννης.

( ) ( ) ( ) ( )
) ( )

3. Να κλίνω το ρήμα **φυλάω** – **φυλώ** και με τους δύο τρόπους στον **Ενεστώτα** και **Παρατατικό**:

Ενεργητική φωνή			
Ενεστώτας		Παρατατικός	

4. Να κλίνω τα ουσιαστικά **καυγάς** και **κανόνας**:

Ενικός Αριθμός				Πληθυντικός Αριθμός		
Ον.						
Γεν.						
Αιτ.						
Κλητ.						

4. Να σημειώσεις **Π** για τις παρομοιώσεις δίπλα από τις προτάσεις:

α) Το νερό ήταν γλυκό σαν μέλι.

β) Έλα να με βρεις σαν έρθεις στο χωριό.

γ) Ήταν άγριος όπως το λιοντάρι.

δ) Το έκανε με τόσο έξυπνο τρόπο λες και ήταν αλεπού.

5. Γράψε ξανά τις παρακάτω προτάσεις με αρκτικόλεξα:

α) Το γράμμα έφτασε με τα **Ελληνικά Ταχυδρομεία**.

_____

_____

β) Χτες πλήρωσα το λογαριασμό για τη **Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού** και σήμερα μου ήρθε και ο λογαριασμός για τον **Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας**.

_____

_____

---

5. Να βάλεις στις παρακάτω προτάσεις **παύλες (Πλ)– κόμμα (Κ) – παρένθεση (Π)**:

A) Όλοι οι λαοί Χριστιανοί, Μουσουλμάνοι, Βουδιστές πρέπει να ζουν αδελφωμένοι. **Π**

B) Ο Πάνος ο θείος του Γιάννη έτρεξε να βρει τον πατέρα του. **Κ**

Γ) Φεύγοντας ήρθε μαζί μας θέλοντας δε θέλοντας ο Μάριος. **Πλ.**

6. Να γράψεις τι σημαίνουν οι παρακάτω **συντομογραφίες**:

π.μ. : .....

κτλ. : .....

τηλ. : .....

π.χ. : .....

π.Χ : .....

χλμ : .....

6. Συμπλήρωσε σωστά και τόνισε τις παρακάτω λέξεις:

υπογ__ος, __φειλω, __φελω, __δραγωγειο, ρ__ακια, σωλ__νας,
__δροφορα,

ατμόσφ__ρα, κολ__μνηθρα, δ__κτυο, ωκ__ανος, βρ__ση,
παγετ__νες,

π__γες, __δρόγειος, __φέλεια, __φελος.

7. Να γράψεις τρεις τρόπους με τους οποίους κάνουμε οικονομία στο νερό:

1. _____

_____

_____

2. _____

_____

_____

_____

3. _____

_____

2^ο ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΡΩΤΑ ΤΟ ΝΕΡΟ ΤΙ ΤΡΕΧΕΙ

1. Συμπλήρωσε τις παρομοιώσεις:

..... σαν το μέλι   ..... σαν περιστέρι

τρέχει σαν .....   κολυμπάει σαν .....

2. Τι σημαίνουν οι παρακάτω φράσεις; Αντιστοίχισε σωστά:

βάλε λίγο νερό στο κρασί σου   δεν κατάφερες τίποτα

έκανες μια τρύπα στο νερό
δυνατές   οι συγγενικές σχέσεις είναι πολύ

το αίμα νερό δε γίνεται   υποχώρησε

3. Να εξηγήσεις τι σημαίνουν οι συντομογραφίες:

τηλ. ....   μ. ....

δηλ. ....

π.μ. ....

4. Να συμπληρώσεις τους τύπους των αρσενικών σε -ας

ο	άντρας	παπάς
ΤΟΥ		
ΤΟΝ		
ΟΙ		
ΤΩΝ		
ΤΟΥΣ		

5. Συμπληρώνω τις προτάσεις με τον κατάλληλο τύπο του ρήματος πουλάω, -ώ στον Ενεστώτα ή τον Παρατατικό.

Ο ψαράς ..... φρέσκα ψάρια.

Εσύ ..... αυτό το σπίτι;

Αυτοί ..... ολόφρεσκα φρούτα.

Παλιά οι νερουλάδες..... νερό στις γειτονιές.

Ο παγοπώλης ..... πάγο την εποχή που δεν υπήρχαν ψυγεία.

6. Σημειώνω το υποκείμενο ,το ρήμα , το αντικείμενο ή το κατηγορούμενο στις παρακάτω προτάσεις:

Η συζήτηση ήταν ευχάριστη.

Ο Νίκος ταΐζει το σκύλο του.

Η Άννα είναι λυπημένη.

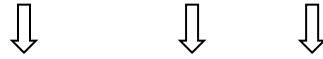
Οι εργάτες έβαψαν το σπίτι.

Η γιαγιά ποτίζει τον κήπο.

Ο Γιώργος θα γίνει γιατρός.

8. Πώς λέγεται

αυτός που διορθώνει τις βρύσες .....

το αεροπλάνο που προσθαλασσώνεται .....

η γήινη σφαίρα .....

2° ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΓΛΩΣΣΑΣ

1. Ακούω και γράφω:

.....
.....
.....
.....
.....

2. Σημείωσε Π για τις παρομοιώσεις:

☐	Να ζήσεις σαν τα ψηλά βουνά. Τόσο μικρό, σαν το κεφάλι της καρφίτσας.
☐	Φάγαμε πολύ χτες το βράδυ. Το βουνό Όλυμπος είναι πολύ ψηλό.
☐	Η θάλασσα σήμερα είναι σαν λάδι. Είναι όμορφη σαν την Αφροδίτη.

3. Ξαναγράψε το παρακάτω κείμενο χρησιμοποιώντας συντομογραφίες και αρκτικόλεξα, όπου οι λέξεις είναι υπογραμμισμένες.

Η μητέρα μου συνέχεια λέει να κλείνουμε το φως γιατί η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού, θα μας στείλει πολύ «φουσκωμένο» λογαριασμό. Το ίδιο συμβαίνει και με τους λογαριασμούς του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος! Όλο μου φωνάζει να κλείσω το τηλέφωνο!

.....
.....
.....
.....
.....
.....

προ Χριστού..... μετά Χριστόν.....
τηλέφωνο.....

και τα λοιπά.....
Ασφαλίσεων.....

Ίδρυμα Κοινωνικών

4. Σημείωσε Υ για το υποκείμενο, Ρ για το ρήμα, Κ για το κατηγορούμενο και Α για το αντικείμενο:

Η μαμά μου αγόρασε ένα φόρεμα.
πρόεδρος.

( ) ( ) ( )
)

Ο Γιάννης εκλέχτηκε

( ) ( ) ( )

Ο Παντελής είναι δάσκαλος.

( ) ( ) ( )

Η γάτα έφαγε το ψάρι.

( ) ( ) ( )

5. Να κλίνεις το ρήμα κυλάω –ώ στον Ενεστώτα και στον Παρατατικό της Ενεργητικής φωνής και στους δύο τύπους (κυλάω, κυλώ και κυλούσα, κύλαγα).

Ενεργητική φωνή			
Ενεστώτας		Παρατατικός	
άμε	ούμε		
άτε	άτε		

Μια
μικρή
βοήθεια

6. Γράψε τα ουσιαστικά της παρένθεσης στην κατάλληλη στήλη:
(παπάς, τσαγκάρης, αδερφός, πίνακας, ψαράς, καφές, γέρος, τιτάνας)

Ισοσύλλαβα

Ανισοσύλλαβα

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2^ο ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

1. Γράφω σωστά:

.....
.....
.....
.....

2. Να συμπληρώσετε σωστά τις λέξεις:

...δροπλάνο, ...δρόγειος, ατμόσφ....ρα, εν...δρείο, α.....ουδιά,
χείμα....ος,

3. Να γράψετε τις συντομογραφίες των παρακάτω φράσεων:

παραδείγματος χάρη:..... μετά το μεσημέρι:..... μέτρα:.....
προ Χριστού:..... τετραγωνικά μέτρα:..... δηλαδή:.....
και τα λοιπά:..... πριν το μεσημέρι:..... τηλέφωνο:.....

4. Να γράψετε τα αρκτικόλεξα:

Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού:..... Ευρωπαϊκή Ένωση:.....
Ταχυδρομικός Κώδικας:..... Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων:....

5. Να συμπληρώσετε στις παρακάτω προτάσεις τα κενά βάζοντας το ρήμα της παρένθεσης στον ενεστώτα, στο κατάλληλο πρόσωπο και αριθμό:

Η μητέρα με .....(χαιρετάω), όταν φεύγω για το σχολείο.
Εγώ την .....(κοιτάω) και χαίρομαι. Με .....
(αγαπάω) και την .....(αγαπάω). Ότι μου ..... (ζητάω)
εγώ το κάνω αμέσως.

6. Να ξαναγράψετε τις παραπάνω προτάσεις μεταφέροντας τα ρήματα στο ίδιο πρόσωπο του παρατατικού. Να κάνετε όλες τις απαραίτητες αλλαγές στη πρόταση.

---

7. Σημειώστε Υ για τα υποκείμενα, Ρ για τα ρήματα , Α για τα αντι-κείμενα και Κ για τα Κατηγορούμενα στις παρακάτω προτάσεις:

Το έργο φαίνεται ενδιαφέρον .   Η βροχή ποτίζει τη γη.
Η κυρία Αθανασίου εκλέγεται βουλευτής .
Ο γιατρός εξετάζει τον ασθενή.

8. Ποιες από τις παρακάτω προτάσεις είναι παρομοιώσεις; Γράψε (II) δίπλα τους:

Όταν ξημέρωσε ξεκινήσαμε για το χωριό. (.....)

Ήταν γρήγορος σαν τον άνεμο. (.....)

Σαν έχει δυνατό άνεμο δεν μπορούμε να πετάξουμε. (.....)

Λες να πάμε εκδρομή; (.....)

Έγινε κίτρινος λες και ήταν λεμόνι.(.....)

9.Αφού διαβάσετε προσεχτικά το κείμενο να απαντήσετε στις ερωτήσεις:

Η αμμουδιά του Μούντι ήταν γεμάτη κόσμο, Ο ήλιος με τις πύρινες αχτίδες του μαύριζε τα ξαπλωμένα κορμιά, νέα παιδιά έπαιζαν ρακέτες και κάθε τόσο έτρεχαν εδώ κι εκεί πίσω από τις άσπρες μπαλίτσες που τους ξέφευγαν, παιδιά με τα φτυαράκια και τα κουβαδάκια χτίζανε πύργους πάνω στην άμμο. Κάτω από τις πολύχρωμες ομπρέλες οι κυρίες, καθισμένες στις μικρές πολυθρόνες, προσπαθούσαν ν' αποφύγουν τη μεγάλη ζέστη. Η θάλασσα ήταν γεμάτη από κανό, λαστιχένια στρώματα, φωνές και γέλια.

Στη βεράντα του εστιατορίου, όσοι είχαν ξυπνήσει αργά έπαιρναν ακόμα το πρωινό τους. Σ' ένα τραπέζι, οι τρεις φίλες, η Βέρα, η Ζωή και η Σασώ έπιναν τον δεύτερο καφέ συζητώντας για όλα και για τίποτε, ευχαριστημένες για την όμορφη παρέα και για το αιγινίτικο καλοκαίρι τους.

Ζωρζ Σαρρή, *Ο θησαυρός της Βαγίας*, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, 1992

α. Τι έπαιζαν τα παιδιά στην παραλία;

β. Πώς είναι η θάλασσα;

γ. Η φράση «αιγινίτικο καλοκαίρι» ποια πληροφορία μας δίνει; Πού περνούσαν το καλοκαίρι τους τα παιδιά;

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
2^{ης} ΕΝΟΤΗΤΑΣ

ΡΩΤΑ ΤΟ ΝΕΡΟ ΤΙ ΤΡΕΧΕΙ

1. Να κάνετε επανάληψη στις λέξεις του βασικού λεξιλογίου της β' ενότητας.

2. Σημειώστε (Υ) για το υποκείμενο, (Ρ) για το ρήμα, (Κ) για το κατηγορούμενο και (Α) για το αντικείμενο στις παρακάτω προτάσεις:

Η εκδρομή ήταν ευχάριστη. Ο μπογιατζής βάφει το σπίτι.

Οι εργάτες σκάβουν το δρόμο. Ο Θανάσης έγινε γιατρός.

Η Ελένη φαίνεται στεναχωρημένη. Το δωμάτιό μας ήταν καταπληκτικό.

3. Να μεταφέρετε το παρακάτω κείμενο στον Παρατατικό και τον Εξακολουθητικό Μέλλοντα:

Το νερό ξεκινά από από το φράγμα του Μόρνου, περνάει από το Υδραγωγείο του Μόρνου και, λίγο πριν από την Πάρνηθα ενώνεται στο Ενωτικό Υδραγωγείο Μόρνου-Υλίκης με το νερό που κατεβαίνει από τη λίμνη Υλίκη. Φτάνει έξω από την Αθήνα κι εκεί πηγαίνει στις Μονάδες Επεξεργασίας Νερού.

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ:

ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΤΙΚΟΣ

---

4. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω λέξεις:

παγετ..νες, ατμόσφ...ρα, ..γρασία, υδραγ...γ...ο, σωλ..νας, βάφτ..ση, ρ..άκια,
εμφιαλ..μένος, υπόγ...ος, αλμ..ρός, υδρόγ...ος σφ...ρα, ..δροφόρα, δίκτ...ο.

5. Να αντιστοιχίσετε τις συντομογραφίες με την ερμηνεία τους:

μ. Χ	σελίδα	π.Χ	παραδείγματος χάρη
πληθ.	μέτρα	π.χ.	κυβικά μέτρα
κ.ο.κ	μετά Χριστόν	τ.μ.	τετραγωνικά μέτρα
σελ.	πληθυντικός	κ.μ	προ Χριστού
μ.	και ούτω καθεξής		

6. Να γράψετε τα αρκτικόλεξα:

Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού:..... Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία:.....

Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης:..... Ταχυδρομικός Κώδικας:.....

Ευρωπαϊκή Ένωση:..... Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού:.....

Ελληνικά Ταχυδρομεία:..... Λόχος Ορεινών Καταδρομών:.....

Ηλεκτρικός Σιδηρόδρομος Αθηνών, Πειραιώς:.....

7. Να κλίνετε το ρήμα χαιρετάω, στον

Ενεστώτα και τον Παρατατικό:

Ενεστώτας	Παρατατικός

8. Να κλίνετε τα παρακάτω ουσιαστικά:

Ενικός αριθμός		
Ον	ο βοριάς	ο κανόνας
....		
....		
....		
Πληθυντικός αριθμός		
Ον		
.....		
.....		
.....		

9. Να συμπληρώσετε τις παρομοιώσεις:

..... σαν τα σκυλιά. .... σαν το περιστέρι.

..... όπως η πέτρα. Έγινε .....σαν το παντζάρι.

2^ο Επαναληπτικό

Ενότητα: 2η Ρώτα το νερό... τι τρέχει

A. Ακούω και γράφω

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. KEIMENO

Η ιστορία του ανθρώπου **ήταν** πάντα άμεσα συνδεδεμένη με το νερό. Ο πρωτόγονος άνθρωπος φρόντιζε να κατοικεί και να ζει κοντά στις πηγές, στους ποταμούς και τις λίμνες. Όλοι οι μεγάλοι αρχαίοι πολιτισμοί άνθισαν γενικώς κατά μήκος των μεγάλων ποταμών, όπως ο αιγυπτιακός κατασκευάζοντας φράγματα και κάθε είδους υδρευτικά συστήματα **εξασφαλίζει** το απαραίτητο νερό και πολλές φορές το φέρνει κοντά του από αρκετά μακρινές αποστάσεις.

Αντιμετωπίζουμε όμως ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα. Τα αποθέματα του γλυκού νερού που υπάρχουν στη γη και που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους ανθρώπους **είναι** λιγοστά, μόλις το 0,01% των νερών, αλμυρών και γλυκών του πλανήτη. Αυτά τα λιγοστά αποθέματα γλυκού νερού που υπάρχουν εμείς οι άνθρωποι, αντί να τα χρησιμοποιούμε με μέτρο για να μην εξαντληθούν, τις περισσότερες φορές τα σπαταλάμε χωρίς κανένα μέτρο, κυρίως για πότισμα των καλλιεργειών (άρδευση), με αποτέλεσμα να μειώνεται ακόμη περισσότερο η ποσότητά τους. Επιπλέον, πολλές φορές ρυπαίνουμε τις πηγές του γλυκού νερού, κυρίως με βιομηχανικά και χημικά απόβλητα, με αποτέλεσμα να μην μπορούν πλέον να χρησιμοποιηθούν τα αποθέματα του νερού. Έτσι το νερό πια δεν επαρκεί για **να καλύπτει** τις ανάγκες όλων των κατοίκων του πλανήτη.

Οι επιστήμονες υποστηρίζουν ότι οι περιοχές του πλανήτη μας στις οποίες τα γλυκά νερά εξαντλούνται συνεχώς οδηγούνται σε ερημοποίηση. Ερημοποίηση σημαίνει ότι τεράστιες εκτάσεις έχουν ήδη γίνει ή **θα γίνουν** στο μέλλον έρημοι. Και, όπως γνωρίζουμε, στην έρημο δεν μπορεί να ζήσει τίποτα, ούτε άνθρωπος ούτε ζώα ούτε φυτά. Παράλληλα δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι υπολογίζεται θα πεθάνουν από λειψυδρία και από μολυσμένα νερά. Η Αφρική και η Ασία έχουν πολύ σοβαρό πρόβλημα ενώ σύντομα θα έχει και η νότια Ευρώπη, αν **δεν κάνουμε** κάτι.

4. Να χωρίσεις τα παρακάτω ουσιαστικά σε ισοσύλλαβα και ανισοσύλλαβα και στη συνέχεια να τα γράψετε στην Ονομαστική και Γενική του πληθυντικού αριθμού:

(καστανάς, αέρας, μήνας, γείτονας, καρχαρίας, παπάς)

Ισοσύλλαβα	Ανισοσύλλαβα	Ονομαστική	Γενική

5. Να γράψεις τι σημαίνουν οι συντομογραφίες και τα αρκτικόλεξα:

- π.Χ. _____
- π.χ. _____
- π.μ. _____
- κ.ά. _____
- δηλ. _____
- Ε.Ε. _____
- Η/Υ _____
- ΜΜΕ _____
- ΕΜΥ _____
- ΑΕΙ _____

Επανάληψη Γλώσσα - 2^η Ενότητα

«Ρώτα το νερό τι τρέχει»

1. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω προτάσεις αντικαθιστώντας τις συντομογραφίες με ολόκληρες λέξεις:

- Αγόρασε μία έκταση 2 στρ. 5 χλμ. μακριά από εδώ, όπου θέλει να χτίσει ένα μεγάλο σπίτι, γύρω στα 200 τ.μ.
-
-

- Το γραφείο της κ. Παύλου βρίσκεται στην οδό Αγ. Σοφίας, στον αρ. 10, περίπου 100 μ. από το σταθμό του τρένου.
-
-

- Τα αγγεία, τα νομίσματα, τα κοσμήματα κτλ. χρονολογούνται τον 1^ο αι. μ.Χ., οι τάφοι όμως που βρέθηκαν στα ΒΑ του νομού είναι του 1^{ου} αι. π.Χ.
-
-

2. Στις παρακάτω προτάσεις να βάλεις κόμμα, παρένθεση, διπλή παύλα όπου χρειάζεται:

Το χιόνι που έπεφτε ασταμάτητα όλη μέρα είχε καλύψει τα πάντα.

( )
,

Ο κύριος που συναντήσαμε στο δρόμο είναι φίλος του πατέρα μου.

--

Ο κ. Αποστόλου που είναι ο διευθυντής της εταιρείας λείπει στο εξωτερικό για δουλειές.

Ο Παρθενώνας που κατασκευάστηκε την εποχή του Περικλή είναι φτιαγμένος από υλικά που άντεξαν στο χρόνο.

3. Να σημειώσεις (Π) όπου υπάρχει παρομοίωση.

Σκαρφάλωσε στο δέντρο σαν αγριοκάτσικο. ( )

Σαν τι να θέλει ο Νίκος; ( )

Μην κάθεται ακίνητος σαν άγαλμα. ( )

Σαν με είδε μπροστά του τρόμαξε. ( )

Μουγγρίζει όπως το θηρίο στο κλουβί. ( )

Σαν φτάσεις τηλεφώνησέ μου. ( )

4. Να χωρίσεις τα ουσιαστικά της παρένθεσης στους δυο πίνακες. Ισοσύλλαβα και ανισοσύλλαβα και κατόπιν να τα γράψεις όλα στην ονομαστική και γενική πτώση του πληθυντικού.

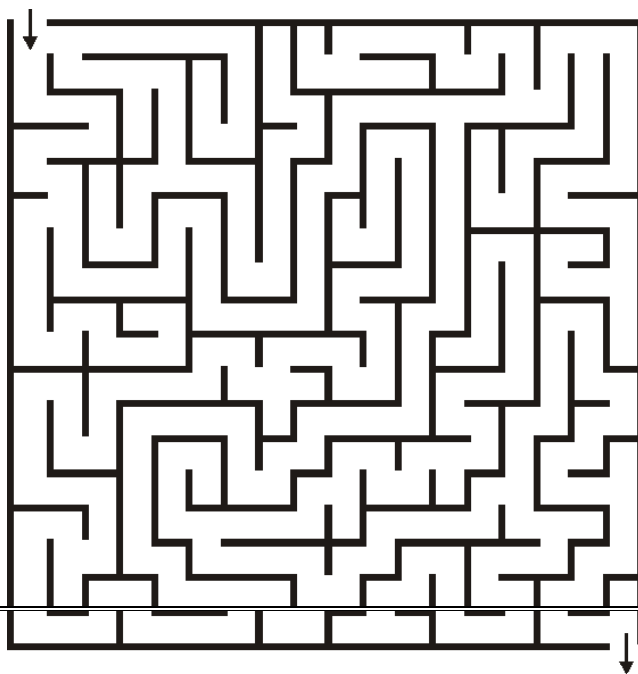
(κτηματίας, καστανάς, αέρας, μήνας, ψαράς, γείτονας, καρχαρίας, παπάς)

Ισοσύλλαβα	Ανισοσύλλαβα

Ονομαστική Πληθυντικού	Γενική Πληθυντικού
οι	των
οι	των

5. Άσκηση ορθογραφίας: Συμπλήρωσε με τη σωστή λέξη:

Το νερό αλλάζει συνέχεια μορφή. Γίνεται -----(υδρατμός, ιδρατμός), χιόνι, χαλάζι, πάγος. Τα νερά των ποταμών καταλήγουν στις .....(θάλασσα, θάλασα) και στους .....(ωκεανός, ωκαιανός). Η εταιρεία .....(ύδρευσης, ίδρευσης) επισκέυασε τη βλάβη στο .....(δίκτιο, δίκτυο) της περιοχής μας. Τα νερά .....(πλυμήρισαν, πλημμύρισαν) σπίτια και μαγαζιά. Οι..... (χείμμαροι, χείμαρροι) και τα .....(ρυάκια, ριάκια) ξεχειύλισαν. Από το .....(ιδραγωγίο, υδραγωγείο) το νερό φτάνει στο σπίτι μας με .....(σολίνες, σωλήνες)

Στείλε το νερό στο σπίτι!

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΟ ΣΤΗ 2^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ρώτα το νερό... τι τρέχει

Όνοματεπώνυμο:..... ΤΑΞΗ Δ΄

1.Σημείωσε πάνω από κάθε πρόταση το Ρ, το Υ, το Α και το Κ

- Ο αριθμός φαίνεται απίστευτος.
- Ο Φάνης ρώτησε τον Κώστα..
- Η γη καταπίνει αχόρταγα το νερά.
- Το φράγμα έγινε πηγή ζωής.
- Η Σοφία ταΐζει τον παπαγάλο.
- Η κυρία Αθανασίου εκλέγεται βουλευτής.

2.Βάλε κόμμα, παρένθεση ή διπλή παύλα όπου χρειάζεται.

Η Δόμνα η φίλη μου είναι καλή μαθήτρια. (κόμμα)

Η κυρία Μαρία η γειτόνισσά μας αρρώστησε. (κόμμα)

Ο Γιώργος εκείνο το μελαχρινό αγόρι είναι αδερφός μου.
(διπλή παύλα)

Η μαμά μου παρόλο που ήταν κουρασμένη μου διάβασε
ένα παραμύθι. (διπλή παύλα)

Τον θείο μου καλή του ώρα όπου και να 'ναι τον αγαπώ πολύ. (παρένθεση)

3. Να σημειώσεις (II) όπου υπάρχει παρομοίωση.

Σκαρφάλωσε στο δέντρο σαν αγριοκάτσικο. ( )

Μη κάθεσαι ακίνητος σαν άγαλμα. ( )

Μουγγρίζει όπως το θηρίο στο κλουβί. ( )

Λες να πάμε εκδρομή; ( )

Σαν τι να θέλει ο Νίκος; ( )

Σαν με είδε μπροστά του τρόμαξε. ( )

Σαν φτάσεις τηλεφώνησέ μου. ( )

Έγινε κίτρινος λες και ήταν λεμόνι. ( )

4. Διόρθωσε τα λάθη στις παρακάτω λέξεις:

οφέλιμος	ώφελος.....
ωφελό	σύνεφο.....
βρήση	ηδροπλάνω .....
αμουδιά	δύκτιο .....
ριάκουα	ιδρόγειος .....
ατμόσφαιρα	ενοιδρείο .....
χείμμαρος	ανόφελος .....

5. Να κλίνεις το συνηρημένο ρήμα ξεχνάω-ξεχνώ στον ενεστώτα και τον παρατατικό της ενεργητικής φωνής και στους δυο τύπους.

Ενεργητική φωνή

Ενεστώτας	Παρατατικός
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

.....

.....

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ - ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να συμπληρώσεις τα γράμματα που λείπουν και να τονίσεις όπου πρέπει:
.....κεανός, παγετ.....νες, ...γρασία, ατμόσφ.....ρα, εξάτμ.....ση, ...δρατμοί,
δρος.....ζω, βάφτ.....ση, ...γρός,-ή,-ό, υπόγ.....ος, κ.....λάω, α.....ουδιά, κ.....λάδα,
πλ.....μμ.....ρ.....ζω, παγ.....νω, χ.....μαρρος, δίκτ.....ο, ...δρευση. εμφιαλ.....μένος,
πλ.....σιμο, σ.....λήνας, ...δραγωγείο, δοχ.....ο, κολ.....μμήθρα, βαφτ.....ζομαι

2. Στις παρακάτω προτάσεις να υπογραμμίσεις το αντικείμενα και να κυκλώσεις τα κατηγορούμενα:

- Ο ψαράς έπιασε πολλά ψάρια χτες.
- Τα παιδιά ήταν ανήσυχα και έψαχναν τους γονείς τους.
- Την αφίσα ζωγράφισαν οι μαθητές.
- Φαίνεσαι άρρωστος!
- Η μητέρα έστρωσε το τραπέζι. Ήταν χαρούμενη που συγκεντρωθήκαμε και πάλι όλοι μαζί.
- Το τραγούδι ερμήνευσε ένας νέος καλλιτέχνης.

3. Να γράψεις στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού:

Των καστανάδων → _____

Ο κανόνας → _____

Τους αγώνες → _____

Του ψαρά → _____

Το σιδερά → _____

Ο μυλωνάς → _____

Οι βοριάδες → _____

Το σφουγγαρά → _____

4. Να κλίνεις το ρήμα τραγουδώ/-άω στον Ενεστώτα και Παρατατικό.

Ενεργητική φωνή	
Ενεστώτας	Παρατατικός

5. Να βάλεις ένα **Π** στις φράσεις που έχουν παρομοίωση:

[ ] Είναι πονηρή σαν αλεπού.

[ ] Τα μάτια της ήταν μεγάλα σαν της κουκουβάγιας.

[ ] Τα μαλλιά της ήταν καστανά.

[ ] Το μάθημα το είπε νεράκι.

[ ] Ήταν περήφανος λες και ήταν αετός.

[ ] Τα μάτια του είχαν το χρώμα της θάλασσας.

[ ] Έτρεχε τόσο γρήγορα σαν να ήταν λαγός.

6. Αντιστοιχίζω τις λέξεις με τις συντομογραφίες ή τα αρκτικόλεξα:

Δηλαδή • Παραδείγματος χάρη •

Διεύθυνση • Και τα λοιπά •

Προ Χριστού • Μετά Χριστόν •

Ηλεκτρονικός Υπολογιστής •

Αιώνας •

Και άλλα •

- π.Χ.

- π.χ.

- κτλ.

- δηλ.

- μ.Χ.

- αι.

- κ.ά.

- δ/νση

- Η/Υ

7. Να συμπληρώσεις τα κατάλληλα σημεία στίξης (κόμματα, παρένθεση, διπλή παύλα) στις παρακάτω προτάσεις:

- Η Βασιλική η γυναίκα του Οδυσσέα ήταν έτοιμη να γεννήσει. (κόμματα)
- Όλοι οι αρχαίοι λαοί Έλληνες, Αιγύπτιοι, Βαβυλώνα, θεωρούσαν το νερό πηγή δύναμης και ζωής. (παρένθεση)
- Πήραμε μαζί αν και οι γονείς της φοβούνται το νεογέννητο μωρό της. (διπλή παύλα)
- Ο Χρήστος και η Δήμητρα τα δύο ξαδερφάκια μου θα έρθουν στα γενέθλια μου. (κόμματα)
- Έκανα μια στάση στα μισά της διαδρομής παρόλο που δεν το συνηθίζω για να ξεμουδιάσω. (διπλή παύλα)
- Εν αρχή ην το ύδωρ Θαλής. (παρένθεση)

8. Οικογένειες λέξεων:

ύδωρ	οικία	θάλασσα	οφείλω	ωφελώ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Βρείτε τις παρομοιώσεις που υπάρχουν στο κείμενο και υπογραμμίστε τις λέξεις με τις οποίες εκφράζονται.

Το έδαφος κατηφόριζε και στο τέλος του κατήφορου τα νερά του ένας μικρός χείμαρρος[...] Πέσαμε μπρούμυτα και βουτήξαμε τα ξαναμμένα μας πρόσωπα μικρές γούρνες. Το νερό ήταν δροσερό, πεντακάθαρο, τα άστραφταν σαν διαμάντια[...] Ακολουθήσαμε την όχθη κι ένα χιλιόμετρο πιο πάνω βρήκαμε την είσοδο του φαραγγιού. μπορούσε κανείς να τη διακρίνει. Πυκνές φτέρες την έφραζαν δέντρα λες και φύτρωναν μέσα στους βράχους[...] Τα παιδιά σαν μαγεμένα τις κατακόρυφες άκρες του με τους πελώριους βράχους που νόμιζες ότι από στιγμή σε στιγμή θα ξεκολλήσουν και θα κατακυλήσουν στο βάθος του φαραγγιού[...] Πηδούσαμε στις

κυλούσε
μέσα στις
βότσαλα
Δύσκολα
και τα
κοίταζαν

στρογγυλεμένες κροκάλες του χειμάρρου και πολλές φορές έπρεπε να σκαρφαλώνουμε σαν αγκριακάτσικα στις απότομες πλαγιές του.

Λίτσα Ψαραύτη, Ανάσες και ψίθυροι του δάσους

2. Βρείτε το υποκείμενο, το αντικείμενο και το κατηγορούμενο στις παρακάτω προτάσεις. Γράψτε, επίσης, τι μέρος του λόγου είναι το κατηγορούμενο.

- Το νερό είναι ζωή.
- Το νερό είναι άοσμο, διάφανο, άγευστο. (.....)
- Το νερό γίνεται σύννεφο. (.....)
- Η γη πίνει αχόρταγα το νερό. (.....)
- Ο αριθμός φαίνεται απίστευτος. (.....)
- Ο πλανήτης μας θα γινόταν εχθρικός αβίωτος. (.....)

3. Συμπλήρωσε τις προτάσεις με την κατάλληλη λέξη από το πλαίσιο.

- Το νερό είναι _____ για τα φυτά, τα ζώα και τους ανθρώπους.
- Είναι _____ να διαβάζουμε μόνο τον αριθμό των παιδιών που πεθαίνουν από έλλειψη νερού στις χώρες του Τρίτου Κόσμου.
- Όλοι μας _____ να κάνουμε κάτι γι' αυτό.
- Η _____ είναι μεγάλη από τον έλεγχο των διαρροών στο σπίτι μας.
- _____ Το _____ μας στην Ε.ΥΔ.ΑΠ είναι πολύ μικρό.

Ανώφελος, -η, -ο,
ωφέλεια, οφείλω,
όφελος,
ωφέλιμος, -η, ο

4. Να κλίνεις μαζί τις παρακάτω λέξεις: ο μικρός χειμάρρος, ο απότομος κατήφορος.

Ενικός αριθμός	
Όνομ.	
Γεν.	
Αιτ.	
Κλητ.	
Πληθυντικός αριθμός	
Όνομ.	
Γεν.	
Αιτ.	
Κλητ.	

5. Διαβάστε τις στροφές των παρακάτω δημοτικών τραγουδιών. Πώς περιγράφεται σε κάθε τραγούδι το νερό.

Το νερό στο ρέμα

Το νερό στο ρέμα γάργαρο κυλάει,
λούζεται τ' αγέρι και μοσχοβολάει.
Κάτω απ' τα πλατάνια χρυσή ρόκα γνέθει,
μάλαμα ανεμίζει και γαιϊτάνι πλέκει.
και στ' απόσκια, που ο ήλιος δε γνωρίζει,
γλαρωμένο βαθιά ολημερίζει.

Θεσσαλία

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Χανιώτικο είναι το νερό

Χανιώτικο είναι το νερό
χανιώτικη κι η βρύση,
Χανιώτισσα κι η κοπελιά,
που πάει να γεμίσει.
Απ' το χανιώτικο νερό
να είχα ένα φλιτζάνι,
να δώσω της καρδούλας μου
όπου πονεί να γειάνει.

Χανιά

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

2^{ης} ΕΝΟΤΗΤΑΣ

ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ

Η αλόγιστη χρήση των φυσικών πόρων έχει επιφέρει μια κατάσταση μπλοκαρίσματος στην παροχή υπηρεσιών στην πόλη. Ωστόσο μια λογική και αλληλέγγυα κουλτούρα σε σχέση μ' αυτούς τους πόρους μπορεί να καταπραΰνει την κρίση και να βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα ζωής όλης της κοινότητας. Είναι σημαντική η ατομική συμπεριφορά κάθε πολίτη για να φροντίζει τους πόρους και για να ωθεί τους άλλους να κάνουν το ίδιο.

1. ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΗΣΗ

Να έχεις κλειστές τις ηλεκτρικές συσκευές όταν δεν τις χρησιμοποιείς. Να χρησιμοποιείς λαμπτήρες χαμηλής κατανάλωσης.

2. ΕΛΕΓΧΟΣ

Να καταγγέλλεις την παραβίαση των κανονισμών σχετικά με τους ενοχλητικούς θορύβους σε δημοσίους χώρους.

3. ΝΕΡΟ

Να κλείνεις σωστά τις βρύσες. Να πλένεις ό,τι χρειάζεται σε μια δόση.

4. ΕΞΑΕΡΙΣΜΟΣ

Να ανοίγεις τα παράθυρα και να αποφεύγεις τον κλιματισμό. Αν τον χρησιμοποιείς, ρύθμιζε τη θερμοκρασία για χαμηλή κατανάλωση.

5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Όταν βλέπεις σπατάλη πόρων, βοήθησε στην αλλαγή συμπεριφοράς.

6. ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

Χρησιμοποίησε στο σπίτι και στην εργασία σου ανανεώσιμα και όχι ρυπαντικά υλικά.

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Η περιβαλλοντική ρύπανση που προκαλείται από τα αυτοκίνητα αποτελεί μια από τις πιο σοβαρές απειλές για τον κάτοικο των πόλεων, ποδηλάτες και πεζούς.

1. ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ

Περιορίσε τη χρήση του αυτοκινήτου για βόλτα ή όταν είναι εντελώς απαραίτητο.

2. ΜΕΡΙΜΝΑ

Να αποφεύγεις την υπερβολική ταχύτητα και τη μηχανή αναμμένη χωρίς ανάγκη.

3. ΜΟΙΡΑΣΟΥ ΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ

Μετακινήσου μαζί με άλλους, για να υπάρχει λιγότερη κυκλοφορία στους δρόμους.

4. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ & ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Χρησιμοποίησε το ποδήλατο και περπατά για να μετακινηθείς. Δεν ρυπαίνει και είναι το πιο υγιεινό. Χρησιμοποίησε τραμ, τρένο, μετρό και λεωφορείο, για να μειωθεί ο αριθμός των αυτοκινήτων.

1. Μετέφερε 4 από τις παραπάνω οδηγίες στον πληθυντικό αριθμό:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Βρες και κύκλωσε το αντικείμενο (Α) ή το κατηγορούμενο (Κ) σε κάθε πρόταση:

Να κλείνεις σωστά τις βρύσες.

Η μηχανή του αυτοκινήτου μα μην είναι αναμμένη χωρίς ανάγκη.

Χρησιμοποίησε στο σπίτι και στην εργασία σου ανανεώσιμα και όχι ρυπαντικά υλικά.

Η ατομική συμπεριφορά κάθε πολίτη θεωρείται σημαντική.

Να χρησιμοποιείς λαμπτήρες χαμηλής κατανάλωσης.

3. Βρες στο κείμενο λέξεις που γράφονται με δύο ίδια γράμματα και χώρισέ τις σε συλλαβές:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Κλίνε τα ουσιαστικά:

ΕΝΙΚΟΣ

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ

ΕΝΙΚΟΣ

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ

ονομαστική	ο αγώνας		ο παππούς	
γενική				
αιτιατική				
κλητική				

5. Κλίνω το ρήμα **βοηθώ** στον Ενεστώτα & Παρατατικό και στους δυο τύπους:

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

εγώ	βοηθώ	βοηθάω	βοηθούσα	βοήθαγα
εσύ				
αυτός, -ή, -ό				
εμείς				
εσείς				
αυτοί, -ές, -ά				

6. Ξαναγράψω με μικρά γράμματα τις λέξεις της 1^{ης} σελίδας που είναι με κεφαλαία:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

7. Η μεσοστιχίδα του περιβάλλοντος:

1.   ___ __ Π ___ __ __ __
2.   ___ E ___ __
3.   ___ __ __ __ __ __ P ___ __
4.   ___ __ __ __ __ __ I ___ __
5.   B ___ __ __ __ __
6.   ___ __ A ___ __ __ __
7.   Λ ___ __ __ __ __ __
8.   ___ Λ ___ __ __ __ __ __
9.   ___ O ___ __ __ __ __
10.   ___ __ __ N ___ __ __ __ __

1. Οι ..... χαμηλής κατανάλωσης, δε ξοδεύουν πολύ ηλεκτρικό ρεύμα.
2. Χρησιμοποίησε για τις αστικές μετακινήσεις σου, τα ..... μαζικής μεταφοράς.
3. Λιγότερα αυτοκίνητα, λιγότερη ..... στους δρόμους.
4. Να έχεις κλειστές τις ..... συσκευές όταν δεν τις χρησιμοποιείς.
5. Να κλείνεις σωστά τις ....., για να μη σιάζουν.
6. Μην αφήνεις τη μηχανή του αυτοκινήτου ....., αν δεν είναι ανάγκη.
7. Χρησιμοποίησε τραμ, τρένο, μετρό και .....
8. Ρύθμιζε τη θερμοκρασία του ..... για χαμηλή κατανάλωση.
9. Χρησιμοποίησε το ..... και περπατά για να μετακινηθείς.
10. Χρησιμοποίησε στο σπίτι και στην εργασία σου ..... και όχι ρυπαντικά υλικά.

8. Ξαναγράψε την αγγελία αντικαθιστώντας τις υπογραμμισμένες λέξεις με συντομογραφίες για να δημοσιευθεί στην εφημερίδα:

Πωλείται τριάρι 85 τετραγωνικών μέτρων, στον 2^ο όροφο πολυκατοικίας, οδός Δωδεκανήσου 48, 500 μέτρα από την πλατεία Καλλιθέας. Πληροφορίες στην κυρία Ειρήνη, τηλέφωνο 2310 654321, ώρες από 9 πριν το μεσημέρι ως 2 μετά το μεσημέρι.

.....
.....
.....
.....
.....

Συμπληρωματικές ασκήσεις στη Γλώσσα Ενότητα 2^η

1. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με το σωστό τύπο των ουσιαστικών που βρίσκονται στις παρενθέσεις. Στη συνέχεια να μεταφέρεται τις προτάσεις αυτές στον άλλο αριθμό, ενικό ή πληθυντικό.

A) Τυλίγει τον _____ (αγκώνας) του _____ (τραυματίας).

_____

B) Μιλούσε για τους _____ (αγώνας) των _____ (σφουγγαράς).

_____

Γ) Οι _____ (κανόνας) των _____ (άρχοντας) ήταν σεβαστοί.

_____

Δ) Τους ατέλειωτους εκείνους _____ (χειμώνας) προσπαθούσαν να προστατευτούν από τους _____ (βοριάς).

_____

Ε) Ο _____ (κήρυκας) του _____ (αυτοκράτορας) μιλούσε αργά και δυνατά.

_____

2. Συμπληρώστε τις παρακάτω συντομογραφίες με τη βοήθεια του λεξικού σας:

αρ. = _____

π. Χ. = _____

π. χ. = _____

τ. μ. = _____

δηλ. = _____

τηλ. = _____

κτλ. = _____

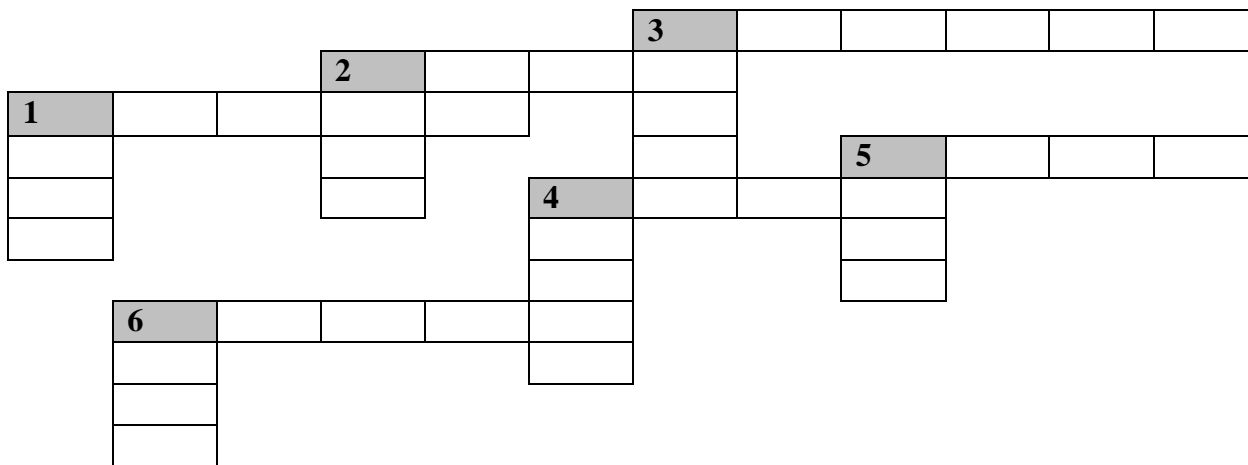
μ. = _____

π. μ. = _____

μ. μ. = _____

3. Να λύσετε το παρακάτω σταυρόλεξο συμπληρώνοντας τα αρκτικόλεξα:

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων
2. Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
3. Προγνωστικά Ποδοσφαίρου
4. Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
5. Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
6. Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος

ΚΑΘΕΤΑ

1. Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδας
2. Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή
3. Ελληνικά Ταχυδρομεία
4. Κοινό Ταμείο Εισπράξεων Λεωφορείων
5. Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
6. Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

4. Να κλίνετε τα ουσιαστικά αμαξάς και γείτονας στον ενικό και πληθυντικό αριθμό:

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Ονομαστική	ο	αμαξάς	ο	γείτονας
Γενική				
Αιτιατική				
Κλητική				
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Ονομαστική	οι		οι	
Γενική				
Αιτιατική				
Κλητική				

5. Να βρείτε το ρόλο της υπογραμμισμένης λέξης στις παρακάτω προτάσεις. Να σημειώσετε (Υ) για το υποκείμενο, (Α) για το αντικείμενο και (Κ) για το κατηγορούμενο.

- A) Ο θείος μου έγινε υπουργός. _____
B) Ο υπουργός παραιτήθηκε. _____
Γ) Μην πετάτε τα σκουπίδια στην αυλή. _____
Δ) Τα σκουπίδια βρομίζουν το περιβάλλον. _____
Ε) Δεν της αρέσει το φαγητό της γιαγιάς. _____
ΣΤ) Το βραδινό φαγητό του ήταν φτωχό. _____
Ζ) Ο άρρωστος ζήτησε από τη νοσοκόμα λίγο νερό. _____
Η) Χθες ήμουν λίγο άρρωστος. _____

Ασκήσεις

Τι ρόλο παίζει η υπογραμμισμένη λέξη στην πρόταση;

Να το γράψεις στην παρένθεση. (Υποκείμενο, Ρήμα, Αντικείμενο, Κατηγορούμενο)

1. Ο παίκτης έβαλε γκολ. (.....)
2. Η Μαρία αγόρασε μία υπέροχη τσάντα. (.....)
3. Το νερό είναι ζωή! (.....)
4. Όσο μεγαλώνεις, γίνεσαι ομορφότερος. (.....)
5. Μοιάζεις με βασιλιά! (.....)
6. Δώσε το μολύβι στο συμμαθητή σου. (.....)
(.....)
7. Το χρώμα της γάτας είναι λευκό. (.....)
(.....)
8. Το αποτέλεσμα φαίνεται απίστευτο. (.....)
(.....)
9. Ο Φάνης ασπρίζει τον τοίχο. (.....)
(.....)
10. Ο κ. Πέτρου έγινε Δήμαρχος. (.....)
11. Η Σοφία ταιΐζει το σκύλο. (.....)

ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΩ ΤΑ ΚΕΝΑ :

Ταπ-νός   έρ- μος   δαν- κός   σκ- τ-νός   φ-τ-νός
 Υγ—νός   άσχ-μός   διάσ-μος   επ-κίνδ-νος   υπεύθ-νος
 Δ-΄- ροφο   δ΄-σκολο   δ-ωρο   δ-σανάγνωστα   εκ-

ΟΝΟΜΑ:

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ

ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ

ΑΟΡΙΣΤΟΣ

Εσύ παίζεις		
		Εμείς χάσαμε
	Αυτός γύριζε	
		Αυτοί σφύριξαν
Εσύ μένεις		
Εγώ έρχομαι		

Γιατί το νερό είναι τόσο σημαντικό :

Προτάσεις:

Δυσανάγνωστα:-----

Δυσάρεστο:

Ασκήσεις στη γλώσσα

1. Να βάλεις **τα κόμματα, την παρένθεση ή τη διπλή παύλα** όπου χρειάζεται στις παρακάτω προτάσεις:

- Ο ξάδερφος της Βασιλικής ο Μανόλης είναι δικηγόρος.
- Τα σημεία στίξης το κόμμα η τελεία το θαυμαστικό το ερωτηματικό μας βοηθούν να εκφραζόμαστε καλύτερα.
- Ο Ήφαιστος ο σύζυγος της Αφροδίτης ήταν κουτσός.
- Ο αγώνας αναβλήθηκε παρόλο που η δυνατή βροχή σταμάτησε και θα διεξαχθεί την άλλη Κυριακή.

2. Συντακτική αναγνώριση:

Το παλιό αρχοντικό ακατοίκητο.

Τα παιδιά έγιναν μούσκεμα.

Από τη βεράντα κοιτούσα τα παιδιά.

Η Εύη χαιρετούσε τη μητέρα της κι εκείνη της έδινε συμβουλές.

Το φράγμα του Μόρνου είναι εντυπωσιακό.

3. Να ξαναγράψεις τις προτάσεις μεταφέροντας τα ρήματα από τον **Ενεστώτα** στον **Παρατατικό**:

- Όλη η φύση διψάει και, αν δε βρέχει ποτέ, διψάει ακόμα περισσότερο.

.....
.....

- Η δασκάλα ρωτάει τους μαθητές κι εκείνοι απαντούν σωστά.

.....
.....

- Βουτάς στη θάλασσα χωρίς μάσκα;

.....
.....

- Την ώρα της ζωγραφικής τα παιδιά γελούν και κολλάνε τις ζωγραφιές τους στον τοίχο.

.....
.....

4. Να φτιάξεις φράσεις βάζοντας το β' ουσιαστικό στη γενική του ενικού και του πληθυντικού:

Η λειτουργία – ο ανεμιστήρας: η λειτουργία του ανεμιστήρα
η λειτουργία των ανεμιστήρων

το επάγγελμα – ο ψαράς:

.....

η βλάβη – ο ανελκυστήρας:

.....

το κλειδί – ο φύλακας:

.....

5. Να κάνεις ωραίες προτάσεις με τις λέξεις:

Φράγμα, υδρόβιος, ύδρευση, ταμειυτήρας, λίμνη

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ασκήσεις

1. Συμπληρώνω τις καταλήξεις των ουσιαστικών:

α. οι πατερ.....	η. ο λουλουδ.....
β. τους σιδερ.....	θ. τους αγών.....
γ. τον χειμών.....	ι. οι μπαμπ.....
δ. των νερουλ.....	ια. τους τσολι.....
ε. οι σωλήν.....	ιβ. τους γιαουρτ.....
στ. του κασταν.....	ιγ. οι βορι.....
ζ. του επιστήμον.....	ιδ. των κανόν.....

2. Συμπληρώνω τα παρακάτω κενά βάζοντας τα ουσιαστικά των παρενθέσεων στο σωστό τύπο.

A. Το καλάμι και το δόλωμα είναι απαραίτητα για ένα .....(ψαράς).

B. Μας ξύπνησαν οι φωνές των ..... (γείτονας).

Γ. Οι ..... (τσολιάς) φοράνε φουστανέλα και τσαρούχια.

Δ. Ο ληστής έκλεψε τα κλειδιά του ..... (φύλακας) και μπήκε στην τράπεζα.

Ε. Δύο ..... (άντρας) από την Αυστραλία έπιασαν το μεγαλύτερο .....
(καρχαρίας) που πιάστηκε ποτέ.

Στ. Η μητέρα έφτιαξε ..... (λουκουμάς) για τα παιδιά.

Ζ. Τα γένια των ..... (παπάς) είναι μακριά.

Η. Υπάρχουν τρεις ..... (φοίνικας) στον κήπο του σπιτιού.

3. Να γράψεις (Ρ) για το ρήμα, (Υ) για το υποκείμενο, (Α) για το αντικείμενο και (Κ) για το κατηγορούμενο στις παρακάτω προτάσεις.

A. Ο Δανιήλ μας έφερε γλυκά για τα γενέθλιά του.

Z. Η Αλκμήνη εκλέχτηκε πρόεδρος.

B. Πόσα ψάρια έπιασαν ο Μάκης και ο Μιχάλης;

H. Η Ειρήνη φαινόταν χαρούμενη.

Γ. Τα βύσσινα ήταν ξινά.

Θ. Η Μαρία έγινε κατακόκκινη.

Δ. Την πόρτα ξεκλείδωσε ο Γιάννης.

I. Η Ιωάννα διαβάζει το περιοδικό της.

Ε. Η Βαγγελιώ τηγανίζει πατάτες.

H. Η Λίλη θα γίνει τέλεια ζωγράφος.

Στ. Του Κων/νου αρέσουν πολύ οι

Θ. Η Όλγα είναι καλή φίλη.

τηγανιτές πατάτες.

I. Ο Γιώργος έπαιζε μπάλα.

4. Να γράψεις τα ρήματα των παρενθέσεων στο σωστό τύπο του ενεστώτα ή του παρατατικού.

A. Μην ..... (πατώ) απότομα το φρένο όταν οδηγείς.

B. Τα παιδιά ..... (ακουμπώ) τα βιβλία τους στο θρανίο.

Γ. Συνεχώς ..... (ξεχνώ) τα κλειδιά της.

Δ. Τρεις μέρες ..... (γλεντώ) οι συγγενείς της Γιώτας στο γάμο της.

Ε. Όταν πηγαίναμε στο χωριό, ... (συναντώ) το θείο Παύλο.

Στ. «Μη ..... (μιλώ) την ώρα του μαθήματος» είπε η δασκάλα στους μαθητές.

5. Συμπληρώνω τα κενά με τη σωστή συντομογραφία. (αρκτικόλεξα)

Η ..... (κυρία) Σταύρου έφτασε στο σπίτι στις 11.00 ..... (πριν το μεσημέρι). Στον τοίχο του σαλονιού κρεμόταν ένα ρολόι του 18^{ου} ..... (αιώνα), που είχε μήκος 80 ..... (εκατοστά). Πάνω στο γραφείο βρήκε ένα βιβλίο. Διάβασε μερικές σελίδες από το ..... (κεφάλαιο) 5 και έπειτα έφυγε. Στις 3.00 ..... (μετά το μεσημέρι) είχε ραντεβού με τον ..... (κύριο) Ιωάννου σε ένα πάρκο που απέχει 2 ..... (χιλιόμετρα) από το σπίτι.

6. Διαλέγω από την παρένθεση τη λέξη με τη σωστή ορθογραφία και την γράφω στο κενό.

A. Ο σωλήνας ..... χρειάζεται επισκευή. (ήδρευσης, ύδρευσης)

B. Καθημερινά η ..... (ατμόσφαιρα, ατμόσφαιρα) μολύνεται από τις ..... (εξατμήσεις, εξατμίσεις) των αυτοκινήτων.

Γ. Ο ..... επισκέυασε τη χαλασμένη βρύση. (υδραυλικός, υδραυλικός)

Δ. Αυτό το ..... (λεωφορείο, λεοφορίο) περνά από την οδό Σταδίου;

Ε. Η σούπα ..... (τρώγετε, τρώγεται) με το κουτάλι.

Στ. Κάτω από την επιφάνεια της γης κυλούν ..... (υπόγια, υπόγεια) νερά.

Ζ. Το ..... (δίκτυο, δύκτιο) παροχής νερού θα παραμείνει κλειστό.

Η. Στην τάξη μας υπάρχει μια ..... (υδρόγιος, υδρόγειος) σφαίρα.

Θ. Η ..... (εμφιάλωση, εμφιάλωση) των νερών γίνεται σε ειδικό εργοστάσιο.

Ι. Μετέφερε την μπογιά σε ένα πλαστικό ..... (δοχίο, δοχείο).

Κ. Ήταν ..... (πανευτιχής, πανευτιχής) που πέρασε στο πανεπιστήμιο.

Λ. Από το..... (υδραγωγείο, υδραγωγίο) μεγάλοι .....(σολήνες, σωλήνες)
ξεκινούν για την διανομή νερού στους γύρω ..... (εικοισμούς, οικισμούς).

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

1) Στις παρακάτω προτάσεις να βρεις το **P** (ρήμα) ,το **Y** (υποκείμενο) και το **K** (κατηγορούμενο) ή **A** (αντικείμενο).

- ◆ Η σημερινή μέρα ήταν πολύ ωραία.
- ◆ Η Σοφία είναι δασκάλα μουσικής.
- ◆ Ο Γιάννης διαβάζει εφημερίδα.
- ◆ Το φαγητό είναι έτοιμο.
- ◆ Η Νίκη και η Άννα είναι φίλες.
- ◆ Τα φώτα έφτιαξε ο ηλεκτρολόγος.

2) Να γράψεις για κάθε επίθετο το αντίθετό του.

❖ Τελευταίος→	πρώτος	μισός	.....
❖ Πλούσιος	.....	όμορφος	.....
❖ Άδικος	.....	μαύρος	.....
❖ Κρύος	.....	γρήγορος	.....
❖ Ψηλός	.....	χαμογελαστός	.....
❖ Κλειστός	.....	πικρός	.....

3) Να γράψεις τις παρακάτω προτάσεις βάζοντας τα ρήματα στον Ενεστώτα ,
Παρατατικό και Εξακολουθητικό Μέλλοντα.

- Οι θεατές *χειροκροτούν* τους ηθοποιούς.
.....
.....
- Τα παράθυρα του σπιτιού *ανοίγουν* και *κλείνουν*.
.....
.....
- Όλο το απόγευμα η γιαγιά *θα πλέκει* τη ζακέτα.
.....
.....
- Ο Βασίλης *έτρωγε* μήλο και πορτοκάλι.
.....

4) Να βάλεις τα ρήματα των παρενθέσεων στο σωστό πρόσωπο του *Ενεστώτα* και του *Παρατατικού*.

- ο Ο Νίκος τον (χαιρετώ) **χαιρετά/χαιρετούσε** μέσα από το αυτοκίνητο.
- ο Εσείς (κουβαλώ) ...../..... τα έπιπλα;
- ο Εμείς (κολυμπώ) ...../..... σε υπέροχες παραλίες.
- ο Οι χωριανοί (τιμώ) ...../..... το δήμαρχό τους.
- ο Η Μαρία (νικώ) ...../..... πάντα την αδερφή της στο σκάκι.
- ο Εσύ δεν (τολμώ) ...../..... να το κάνεις αυτό.

5) Να αντιστοιχίσεις τις φράσεις για να σχηματίσεις παρομοιώσεις.

- Ήρεμο σαν μετάξι
- Απαλό σαν μέλι
- Φαρμακερή σαν ξυράφι
- Κοφτερό σαν αρνάκι
- Γλυκιά σαν οχιά

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

Το ουσιαστικό ή το επίθετο που μας φανερώνει μια ιδιότητα του υποκειμένου λέγεται **κατηγορούμενο**

Παραδείγματα	Ρωτάω	Κατηγορούμενο
Ο αδερφός μου είναι δυνατός.	Τι είναι ο αδερφός μου;	δυνατός
Η αλεπού είναι πονηρή.	Τι είναι η αλεπού;	πονηρή

Όταν σε μια πρόταση έχουμε κατηγορούμενο, τότε το ρήμα της πρότασης λέγεται **συνδετικό ρήμα**. Συνδετικά ρήματα είναι τα: είμαι, γίνομαι, φαίνομαι, βρίσκομαι, γεννιέμαι, ζω, μένω, πεθαίνω, στέκομαι, φυτρώνω, δείχνομαι, λογαριάζομαι, ονομάζομαι, παρουσιάζομαι κ.ά.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Βρίσκω το υποκείμενο, το ρήμα και το κατηγορούμενο στις παρακάτω προτάσεις.

- ◆ Ο πλανήτης μας θα γινόταν εχθρικός.
- ◆ Το νερό είναι διάφανο.
- ◆ Ο αριθμός φαίνεται απίστευτος.
- ◆ Ο καιρός φαινόταν άστατος.
- ◆ Η θάλασσα έγινε κυματώδης.
- ◆ Η θερμοκρασία ήταν χαμηλή.
- ◆ Η Χριστίνα φαίνεται έξυπνη.

2. Υπογραμμίζω και σημειώνω το ρήμα, το υποκείμενο, το αντικείμενο και το κατηγορούμενο στις παρακάτω προτάσεις.

- ◆ Ο πατέρας φαινόταν αδιάθετος.
- ◆ Η μητέρα έπλυne τα πιάτα.
- ◆ Ο φίλος μου αποδείχτηκε ειλικρινής.
- ◆ Το άγαλμα είναι μαρμάρινο.
- ◆ Ο Μιχάλης έσβησε τον πίνακα.
- ◆ Η Ελένη είναι άρρωστη.

3. Συμπληρώνω τα κατηγορούμενα που ταιριάζουν στις προτάσεις:

(ψηλός, πρόωρο, βλαβερό, γλυκιά, αλμυρή)

- ◆ Η θάλασσα είναι .....
- ◆ Το μωρό γεννήθηκε .....
- ◆ Ο Όλυμπος είναι .....
- ◆ Το κάπνισμα είναι .....
- ◆ Η ζάχαρη είναι .....

4. Κατασκευάζω απλές προτάσεις με κατηγορούμενο χρησιμοποιώντας τα ρήματα: είμαι, γίνομαι, φαίνομαι.

- ◆ .....
- ◆ .....
- ◆ .....
- ◆ .....
- ◆ .....
- ◆ .....

Κατηγορούμενο

Κατηγορούμενο: Είναι η λέξη της πρότασης που φανερώνει ότι το υποκείμενο έχει μια ιδιότητα ή ένα χαρακτηριστικό ή βρίσκεται σε μια κατάσταση. Κατηγορούμενο παίρνουν μόνο ορισμένα ρήματα, τα οποία ονομάζονται **συνδετικά**, επειδή συνδέουν το υποκείμενο με το κατηγορούμενο. Τα πιο συνηθισμένα ρήματα είναι τα εξής: **είμαι, γίνομαι, φαίνομαι, λέγομαι, ονομάζομαι, γεννιέμαι, παρουσιάζομαι, ορκίζομαι, σπουδάζω**. Το κατηγορούμενο μπορεί να είναι ουσιαστικό, επίθετο, μετοχή. Το κατηγορούμενο μπαίνει πάντα στην ίδια πτώση, γένος και αριθμό με το υποκείμενο και απαντά στην ερώτηση τι.

π.χ. Ο Πέτρος φαίνεται **αγχωμένος**.

(Τι είναι; αγχωμένος –κατηγορούμενο/ μετοχή, δείχνει την κατάσταση του υποκειμένου)

Η Τασία σπουδάζει **γιατρός**.

(Τι σπουδάζει; Γιατρός –κατηγορούμενο/ ουσιαστικό, δείχνει την ιδιότητα του υποκειμένου)

Ασκήσεις

1. Βρες και γράψε κάτω από τις λέξεις ποιο είναι το υποκείμενο, το ρήμα, το κατηγορούμενο ή το αντικείμενο στις παρακάτω προτάσεις

Ο οδηγός φαίνεται κουρασμένος.

↓   ↓   ↓
....

Ο υδραυλικός επισκευάζει τις βρύσες.

↓   ↓   ↓
....

Την κυκλοφορία ρυθμίζει ο τροχονόμος.

↓   ↓   ↓
....

Ο Βασίλης φαινόταν άρρωστος.

.....

Ο πατέρας μου είναι πρόεδρος.

.....

Βρίσκω το (Υ), το ρήμα (Ρ) και το αντικείμενο (Α) ή το κατηγορούμενο (Κ) στις προτάσεις.

Ο παππούς διαβάζει την εφημερίδα του.

Το παιδί παίζει το παιχνίδι.

Τα αρνάκια χοροπηδούν στο χωράφι.

Ο Γιώργος παίζει μπάλα.

Οι σκύλοι δεν αγαπούν τις γάτες.

Οι γάτες κυνηγούν τα ποντίκια.

Οι αγελάδες μας δίνουν γάλα.

Τα λουλούδια μυρίζουν.

Ο ήλιος θερμαίνει τη γη.

Η μοδίστρα ράβει τα ρούχα.

Ο κηπουρός ποτίζει τον κήπο.

Ο ψαράς απλώνει τα δίχτυα του.

Οι μαθητές λύνουν τις ασκήσεις.

Η εφημερίδα είναι καινούρια.

Το παιχνίδι θεωρείται εύκολο.

Το χωράφι είναι σπαρμένο.

Η μπάλα είναι ακριβή.

Οι γάτες είναι έξυπνες και παιχνιδιάρες.

Τα ποντίκια βρίσκονται παγιδευμένα.

Το γάλα ήταν ζεστό.

Τα λουλούδια λέγονται αλεξανδρινά.

Η γη είναι σφαιρική.

Τα ρούχα δε θεωρούνται ακριβά.

Ο κηπουρός μας παρουσιάστηκε αλλαγμένος.

Τα δίχτυα ήταν μπλεγμένα.

Οι ασκήσεις ήταν εύκολες και ευχάριστες.

Οι πυροσβέστες σβήνουν την φωτιά.

Ο αέρας ξερίζωσε τα δέντρα.

Ο υδραυλικός φτιάχνει τη βρύση.

Η μητέρα ταΐζει το μωρό.

Φώναξε τον Κώστα ο πρόεδρος.

Την ομάδα παρουσίασαν οι παίκτες.

Το πείραμα απέδειξε ο επιστήμονας.

Οι μαθητές ανακήρυξαν νέο γραμματέα.

Οι φλόγες της φωτιά βρίσκονται παγιδευμένες.

Τα δέντρα είναι ξεριζωμένα.

Η βρύση ήταν χαλασμένη.

Το μωρό ήταν πεινασμένο.

Ο Κώστας εκλέχτηκε προϊστάμενος.

Οι παίκτες θεωρούνται προπονημένοι.

Το πείραμα αποδείχθηκε χρήσιμο.

Ο Σάββας ανακηρύχτηκε γραμματέας της τάξης.

Το **κατηγορούμενο** υπάρχει μόνο όταν
έχω **συνδεδητικά ρήματα (ΣΡ)**!!!!!!!!!!!!!!!

ΓΛΩΣΣΑ

ΤΑΞΗ Δ'

Το νερό σουτίνεται
Το νερό σουτίνεται

1. Στις παρακάτω προτάσεις υπογράμμισε τα κατηγορούμενα, όπου υπάρχουν.

- ▶ Η μητέρα μου είναι εκπαιδευτικός.
- ▶ Οι φίλοι μου θα γίνονταν θυσία για χάρη μου.
- ▶ Η ζωή χωρίς νερό είναι αδύνατη.
- ▶ Ο θείος μου, ο Κώστας, εκλέχθηκε πρόεδρος του πολιτιστικού μας συλλόγου.
- ▶ Ο Τάσος φαίνεται αληθινά ευτυχισμένος.
- ▶ Η παρέα του Δήμου είναι πολύ ζωηρή.

2. Συμπλήρωσε τα κατηγορούμενα που ταιριάζουν στις παρακάτω φράσεις.

- ➔ Η θάλασσα φαίνεται πολύ .....
- ➔ Το νερό είναι .....
- ➔ Ο Γιώργος εκλέχθηκε .....
- ➔ Η Αλεξάνδρα και η Έλενα θεωρούνται .....
- ➔ Το ποτάμι έγινε ..... από τα νερά της βροχής.
- ➔ Η Δήμητρα σπουδάζει .....
- ➔ Ο κύριος Παπαδόπουλος διατέλεσε ..... για τέσσερα χρόνια.

3. Μετάφερε τις προτάσεις στον αντίθετο αριθμό.

Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
_____	Τα κορίτσια ήταν χαριτωμένα.
Το δέντρο έμοιαζε με τέρας.	_____
Το παιδί έδειχνε κουρασμένο.	_____
_____	Τα νερά των ποταμών ήταν γάργαρα.
Εκλέχθηκε δημοτικός σύμβουλος.	_____

ΓΛΩΣΣΑ

ΤΑΞΗ Δ'

Το ποτάμι τρέχει να συναντήσει τη θάλασσα!

1. Αντιστοίχισε τα επίθετα με τις παρομοιώσεις που ταιριάζουν.

κατακόκκινο	•	•	σαν μέλι
γρήγορο	•	•	σαν παπαρούνα
ψηλό	•	•	σαν μαχαίρι
γλυκό	•	•	σαν λαγός
κοφτερό	•	•	σαν κυπαρίσσι
πονηρό	•	•	σαν πέτρα
σκληρό	•	•	σαν αλεπού

2. Συμπλήρωσε τις προτάσεις ώστε να σχηματιστούν παρομοιώσεις.

- ➔ Τα μαλλιά της Χριστίνας είναι απαλά σαν .....
- ➔ Ο Μπάμπης τρέχει γρήγορα σαν .....
- ➔ Το κορμί της ήταν καμαρωτό και στητό σαν .....
- ➔ Η Αλεξάνδρα κολυμπάει σαν .....
- ➔ Πολλές φορές, όταν θυμώνει, φέρεται σαν .....

3. Γράψε τις προτάσεις βάζοντας τα ρήματα σε όλα τα πρόσωπα του ίδιου χρόνου.

- ▶ Το πρωί που ξυπνάω/-ώ, κοιτάω/-ώ από το παράθυρό μου τη θέα.

- ▶ Χθες πονούσα/πόναγα πάρα πολύ.

---

4. Χώρισε τα ρήματα της παρένθεσης σε συζυγίες.

(κερνώ, παίζω, τρέχω, γλιστρώ, κατακυλώ, λάμπω, μετρώ, πατώ, οφείλω, κυλώ, προσφέρω, κατοικώ, σβήνω, κεντώ, πεινώ, κρύβω, πονώ, μελετώ, κρατώ, περνώ, σταματώ, διαβάζω, πηγαίνω, μαθαίνω, ρουφώ, χρωματίζω, ξεδιψώ, καθρεφτίζω, παράγω, πίνω, γράφω, δημιουργώ)

Ρήματα α' συζυγίας	Ρήματα β' συζυγίας

5. Συμπλήρωσε τις προτάσεις με τα ρήματα της παρένθεσης.

- ▶ Χθες ..... (μελετάω/-ώ, παρατατικός) όλο το απόγευμα για το διαγώνισμα μαθηματικών και σήμερα δεν κατάφερε να λύσει ούτε μία άσκηση!
- ▶ Χρήστο, δε ..... (χτυπάω/-ώ, ενεστώτας) το κουδούνι, σε παρακαλώ.
- ▶ Ο πατέρας μου δουλεύει σε μια ιδιωτική εταιρεία ασφαλίσεων και έχει τόση δουλειά που καθημερινά ..... (γυρνάω/-ώ, ενεστώτας) στο σπίτι αργά το βράδυ.
- ▶ Η Μαρίνα ..... (κολυμπάω/-ώ, παρατατικός) τόσο όμορφα και χαριτωμένα, λες και ήταν μικρό δελφινάκι.
- ▶ Ο Σάκης Ρουβάς είναι ποπ τραγουδιστής, αλλά του αρέσει πολύ όταν στο χωριό του τα καλοκαίρια ..... (τραγουδάω/-ώ, ενεστώτας) παραδοσιακά τραγούδια.
- ▶ Το ποτάμι ολοένα ..... (κυλάω/-ώ, παρατατικός) και πίσω του δεν ..... (κοιτάω/-ώ, παρατατικός).

Το ποτάμι τρέχει να συναντήσει τη θάλασσα

1. Δανείζομαι πρότυπα από το ζωικό βασίλειο και συμπληρώνω τις παρομοιώσεις:

καταπίνει σαν γλάρος	πεινάει .....
Τρέχει	τρώει .....
Κολυμπάει	τσακώνονται .....
Σκαρφαλώνει	Καμαρώνει .....

2. Να κλίνω το ρήμα πεινάω/ώ στο ενεστώτα και τον παρατατικό και με τους δύο τύπους:

Ενεστώτας	Παρατατικός

3. Να συμπληρώσεις τις προτάσεις με τα ρήματα που υπάρχουν στην παρένθεση στον παρατατικό:

(ξεσπάω, προχωράω, τραβάω, ρουφάω, μιλάω, γελάω, κοιτάω, κουβαλάω, σταματάω)

Ο Γιώργος ..... για να μπει φως.

Κάθε λίγο ..... τη διήγηση και ..... σε δυνατούς λυγμούς.

Τα μυρμήγκια ..... με κόπο τους σπόρους στη φωλιά τους.

Καθώς ..... στο δρόμο, ... τις βιτρίνες των καταστημάτων.

Χτες ..... και ..... την ώρα του μαθήματος.

Οι ρίζες των δέντρων ..... Το νερό της βροχής.

4. Βρίσκω το υποκείμενο, το ρήμα, το αντικείμενο ή το κατηγορούμενο στις παρακάτω προτάσεις:

Ο σκύλος κυνηγά τη γάτα.

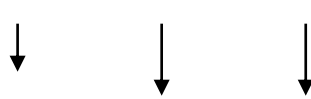
Ο κηπουρός ποτίζει τον κήπο

.....
.....
.....
Τη γη φωτίζει ο ήλιος.

.....
.....
.....
Ο Νίκος σπουδάζει γιατρός.

.....
.....
.....
Το παιδί είναι κρυωμένο.

.....
.....
.....
Τα κορίτσια παίζουν ρακέτες

.....
.....
.....
Η τηλεόραση είναι χαλασμένη.

.....
.....
.....
Ο κήπος είναι καταπράσινος

ΓΛΩΣΣΑ

ΤΑΞΗ Δ'

Το νερό στη θρησκεία, στους μύθους και τις παραδόσεις

1. Βάλε κόμμα (,) όπου χρειάζεται στις παρακάτω προτάσεις.

- ⇒ Ο Χρήστος η Βασιλική η Σταματία και η Παναγιώτα είναι ξαδέρφια.
- ⇒ Μόλις φτάσαμε στο ξενοδοχείο φορέσαμε τα μαγιό μας και πήγαμε για μπάνιο.
- ⇒ Νομίζω ότι ούτε σε ξέρει ούτε και θέλει να σε γνωρίσει.
- ⇒ Φτάσαμε στο σπίτι αφήσαμε τις τσάντες φορέσαμε αθλητικά παπούτσια και ρούχα και πήγαμε στο πάρκο για παιχνίδι.

⇒ Μάρθα έλα εδώ που σε θέλω λίγο...

⇒ Η Δήμητρα είναι υπομονετική ευγενική και γελαστή.

2. Ένωσε τις προτάσεις βάζοντας κόμμα (,) όπου χρειάζεται.

➔ Τα μάτια της ήταν μεγάλα. Τα μάτια της ήταν εκφραστικά. Τα μάτια της ήταν γεμάτα καλοσύνη. Τα μάτια της ήταν καταπράσινα.

➔ Η Αθήνα είναι μεγάλη πόλη. Η Μόσχα είναι μεγάλη πόλη. Το Παρίσι είναι μεγάλη πόλη. Το Λονδίνο είναι μεγάλη πόλη.

➔ Ο μικρός μου αδερφός τρέχει όλη μέρα. Ο μικρός μου αδερφός παίζει όλη μέρα. Ο μικρός μου αδερφός χοροπηδάει όλη μέρα.

3. Βρες στο κρυπτόλεξο δέκα λέξεις της οικογένειας του νερού.

N	B	Γ	Δ	N	E	P	O	Π	O	N	T	H	N
E	E	Δ	Υ	E	E	Π	Ι	Λ	Υ	T	H	Σ	E
P	Γ	N	E	P	Ω	N	Ω	M	P	Δ	Θ	E	P
O	O	Λ	A	O	Ψ	Ω	Θ	E	B	I	Ξ	Γ	O
Y	I	Π	P	Y	Δ	N	E	P	A	K	I	Ξ	Π
Λ	Υ	Σ	E	Λ	N	E	P	O	Φ	I	Δ	O	O
O	Δ	Υ	Σ	A	O	P	Λ	O	Σ	Λ	Ω	Δ	T
Σ	I	Λ	Ψ	Σ	Δ	O	Z	Θ	Ω	I	P	I	H
P	Θ	K	O	B	I	T	Θ	N	E	P	Ω	M	P
O	Ψ	T	X	O	Σ	O	H	O	Z	O	Φ	O	O
N	E	P	O	X	Y	T	H	Σ	Γ	N	O	P	X
O	Y	Θ	Δ	O	K	Λ	Y	N	O	M	Λ	O	B
Σ	Δ	A	B	Γ	T	E	Z	H	Θ	I	K	Σ	E
O	Ξ	Δ	Y	Π	O	Σ	Π	I	A	Ξ	Λ	A	T
N	E	P	O	X	E	Λ	Ω	N	A	Σ	I	B	I

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

ΓΛΩΣΣΑ

ΤΑΞΗ Δ'

Ο νερούλας

1. Ξεχώρισε τα αρσενικά ουσιαστικά σε ισοσύλλαβα και ανισοσύλλαβα.

(καβγά, λοχίας, καρχαρίας, ψαράς, χειμώνας, φύλακας, σιδεράς, καστανάς, σωλήνας, μήνας, σφουγγαράς, βοριάς, ταμίας, μπαμπάς)

Ισοσύλλαβα	Ανισοσύλλαβα

2. Γράψε τη γενική ενικού και πληθυντικού των αρσενικών ουσιαστικών που παράγονται από τα ουσιαστικά και δηλώνουν επάγγελμα.

► σίδερο → του σιδερά - των σιδεράδων

► κάστανο → ..... - .....

► ψάρι → ..... - .....

► νερό → ..... - .....

► σφουγγάρι → ..... - .....

► γάλα → ..... - .....

► κλειδί → ..... - .....

► μάρμαρο → ..... - .....

► κανάτα → ..... - .....

► μύλος → ..... - .....

3. Σχημάτισε φράσεις, γράφοντας το δεύτερο ουσιαστικό στη γενική ενικού και πληθυντικού, όπως στο παράδειγμα.

■ η εφαρμογή - ο κανόνας
η εφαρμογή του κανόνα / οι εφαρμογές των κανόνων

■ το καλάμι - ο ψαράς

_____ / _____

■ τα άλογα - ο αμαξάς

_____ / _____

■ η ένταση - ο ανεμιστήρας

_____ / _____

■ τα δωμάτια - ο ξενώνας

_____ / _____

4. Συμπλήρωσε τις καταλήξεις των ουσιαστικών. (Βάλε τόνο όπου χρειάζεται)

- οι πατερ.....
- του επιστήμον.....
- των παππ.....
- τους σιδερ.....
- τους αγών.....
- των κανόν.....
- το χειμών.....
- οι μπαμπ.....
- του κασταν.....
- οι σωλήν.....
- τους τσολι.....
- τους γιαουρτ.....

5. Να κλίνετε τα παρακάτω ουσιαστικά.

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός
Ον.	ο ψαράς	
Γεν.		
Αιτ.		
Κλητ.		

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός
Ον.	ο σωλήνας	
Γεν.		
Αιτ.		
Κλητ.		

Ο νερούλας

1. Κλίνω τα ρήματα στον ενεστώτα και τον παρατατικό της ενεργητικής φωνής:

ΠΡΟΣΟΧΗ! Κλίνω με όποιον τύπο με διευκολύνει!!!

Ενεστώτας

εγώ			
εσύ	μιλάς	σταματάς	κρατάς
αυτός			
εμείς			
εσείς			
αυτοί			

Παρατατικός

εγώ			
εσύ			
αυτός			
εμείς			
εσείς			
αυτοί			

2. Βάλε ένα ✓ στα τετραγωνάκια των φράσεων που έχουν παρομοίωση:

- ❖ Η Μιρέλλα σκαρφαλώνει στα βουνά σαν κατσίκι.
- ❖ Οι νιφάδες του χιονιού είναι άσπρες σαν πεταλούδες.
- ❖ Τα μαλλιά της Μέλανης είναι σαν μετάξι.
- ❖ Σαν έρθει το καλοκαίρι θα πάμε διακοπές.
- ❖ Ο Σωτήρης είναι ένας μικρός αγγειοπλάστης.
- ❖ Περπατούσε τόσο αργά λες και ήταν χελώνα.
- ❖ Ο Μάρκος κολυμπάει όπως ένα δελφίνι.

6. Γράψε στη γενική ενικού και πληθυντικού και στην αιτιατική πληθυντικού τα ουσιαστικά::

ονομαστική	γεν. ενικού	γεν. πληθυντ.	αιτ. πληθυντ.
ο μήνας	του μήνα	των μηνών	τους μήνες
ο πίνακας			
ο αγώνας			
ο νοτιάς			
ο παπάς			
ο αιώνας			
ο νερουλάς			

7. Βάλε κόμμα, παρένθεση ή διπλή παύλα όπου χρειάζεται (συμβουλευσου τα παραδείγματα και τον κανόνα σελ.27 στο τετράδιο εργασιών):

- ❖ Η Δόμνα η φίλη μου είναι καλή μαθήτρια. (κόμμα)
- ❖ Η κυρία Μαρία η γειτόνισσά μας αρρώστησε. (κόμμα)
- ❖ Ο Γιώργος εκείνο το μελαχρινό αγόρι είναι αδερφός μου. (διπλή παύλα)
- ❖ Η μαμά μου παρόλο που ήταν κουρασμένη μου διάβασε ένα παραμύθι. (διπλή παύλα)
- ❖ Τον θείο μου καλή του ώρα όπου και να 'ναι τον αγαπώ πολύ. (παρένθεση)

8. Κλίνω τα ουσιαστικά **ο κανόνας** και **ο μπάρμπας** σε ενικό και πληθυντικό στο τετράδιό μου.

9. Σχηματίζω φράσεις, όπως στο παράδειγμα:

Α. η αρχή- ο αιώνας	η αρχή του αιώνα
Β. το λάθος- ο ταμίας	το ..... του .....
Γ. το τέλος- ο μήνας	το ..... του .....
Δ. το χρώμα- ο πίνακας	το ..... του .....
Ε. τα άλογα- ο αμαξάς	τα ..... του .....
Στ. τα λόγια- ο παπάς	τα ..... του .....
Ζ. τα δίχτυα- ο ψαράς	τα δίχτυα των ψαράδων
Η. τα λόγια- ο μπάρμπας	τα ..... των .....
Θ. τα εργαλεία- ο κλειδαράς	τα ..... των .....
Ι. οι καρποί- ο χουρμάς	οι ..... των .....
Κ. τα σπίτια- ο άρχοντας	τα ..... των .....
Λ. τα δόντια- ο καρχαρίας	τα..... των .....

ΓΛΩΣΣΑ ΤΑΞΗ Δ'

Το νερό πεζογραφεί ΤΟ ΝΕΡΟ ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ

1. Γράψε τις συντομογραφίες των παρακάτω λέξεων.

• αριθμός	→ _____	• κύριος	→ _____
• και τα λοιπά	→ _____	• αιώνας	→ _____
• χιλιόμετρα	→ _____	• εκατοστό	→ _____
• σελίδα	→ _____	• προ Χριστού	→ _____
• κυβικά μέτρα	→ _____	• και άλλα	→ _____
• δηλαδή	→ _____	• μετά μεσημβρίας	→ _____

2. Γράψε τι σημαίνουν οι παρακάτω συντομογραφίες.

➤ λ.χ.	→ _____	➤ κος	→ _____
➤ π.μ.	→ _____	➤ μ.Χ.	→ _____
➤ τηλ.	→ _____	➤ τ.μ.	→ _____
➤ π.χ.	→ _____	➤ εμβ.	→ _____

❖ Στην παρακάτω ιστορία, μπορείτε να βρείτε τα αρκτικόλεξα και να τα αναλύσετε στις λέξεις από τις οποίες προέρχονται;

Ο Γιάννης έτρωγε το πρωινό του. Η μητέρα του ετοίμαζε και άλλες λιχουδιές.

« Σήμερα να ντυθείς καλά Γιαννάκη. Σύμφωνα με τις προγνώσεις της Ε. Μ. Υ η θερμοκρασία σήμερα θα αγγίξει τους 5 βαθμούς Κελσίου», είπε η μητέρα του.

Ξαφνικά, μπήκε στην κουζίνα ο μπαμπάς του κρατώντας κάποια γράμματα στο χέρι.

« Επιτέλους, διορθώθηκε το λάθος στον Τ. Κ και ήρθε η αλληλογραφία μας με τα ΕΛ .ΤΑ . Καλύτερα, όμως, να μην ερχόταν! Όλο δάνεια, λογαριασμοί του Ο. Τ. Ε , λογαριασμοί της Δ. Ε. Η... Όλο λογαριασμοί!», είπε.

Σιωπή έπεσε στο τραπέζι.

Εκείνη τη στιγμή, το χιόνι άρχισε να πέφτει πυκνό έξω από το παράθυρο της κουζίνας, προκαλώντας την οικογένεια να το θαυμάσει.

Όλοι πήγαν στο παράθυρο και έβλεπαν μαγεμένοι το όμορφο τοπίο.

« Τελικά η ευτυχία βρίσκεται σε απλές καθημερινές στιγμές» είπε ο πατέρας και η οικογένεια χαμογέλασε και πάλι.

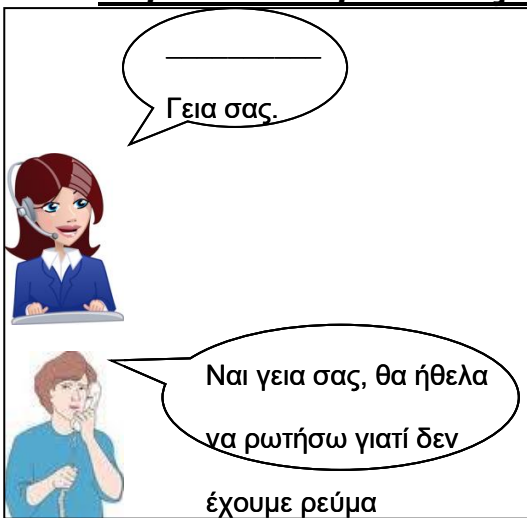
ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ

- **Βρείτε το κατάλληλο από τα αρκτικόλεξα, για να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιστάσεις επικοινωνίας:**

_____

Γεια σας.

Ναι γεια σας, θα ήθελα να ρωτήσω γιατί δεν έχουμε ρεύμα

A call center agent in a blue uniform with a headset is on the left. A customer is on the right. The agent says "Γεια σας." and the customer responds with the text in the speech bubble.

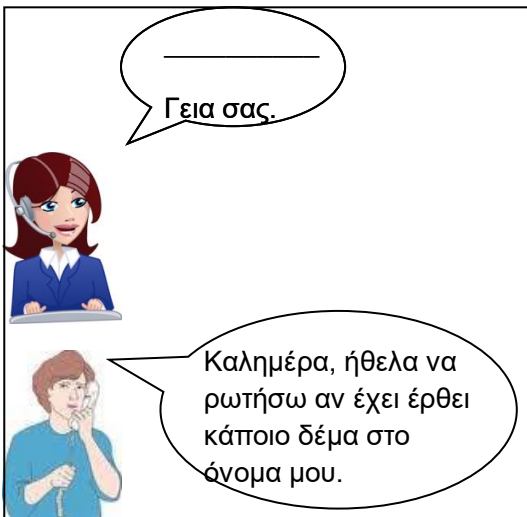

_____

Γεια σας.

Καλημέρα, ξαφνικά κόπηκε το νερό. Γιατί συνέβη αυτό;

A call center agent in a blue uniform with a headset is on the left. A customer is on the right. The agent says "Γεια σας." and the customer responds with the text in the speech bubble.

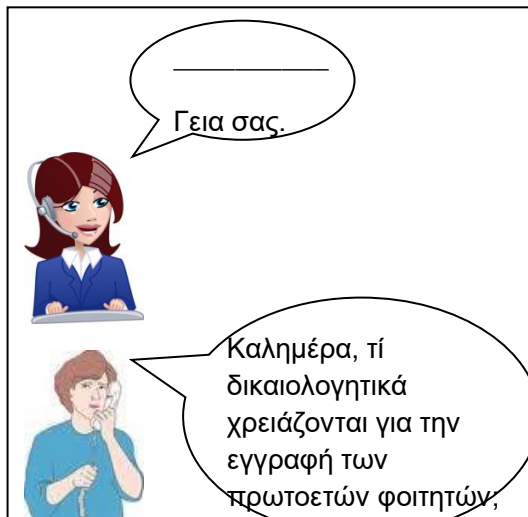

_____

Γεια σας.

Καλημέρα, ήθελα να ρωτήσω αν έχει έρθει κάποιο δέμα στο όνομα μου.

A call center agent in a blue uniform with a headset is on the left. A customer is on the right. The agent says "Γεια σας." and the customer responds with the text in the speech bubble.

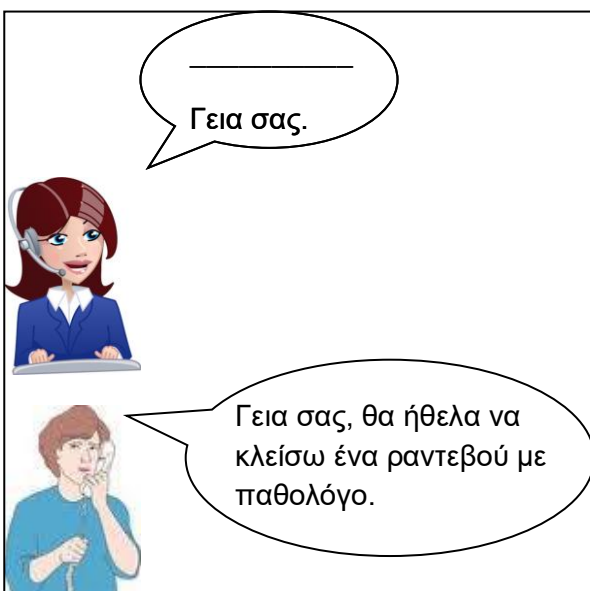

_____

Γεια σας.

Καλημέρα, τί δικαιολογητικά χρειάζονται για την εγγραφή των πρωτοετών φοιτητών;

A call center agent in a blue uniform with a headset is on the left. A customer is on the right. The agent says "Γεια σας." and the customer responds with the text in the speech bubble.

_____

Γεια σας.

Γεια σας, θα ήθελα να κλείσω ένα ραντεβού με παθολόγο.

A call center agent in a blue uniform with a headset is on the left. A customer is on the right. The agent says "Γεια σας." and the customer responds with the text in the speech bubble.

ΚΑΛΟ ΔΙΑΒΑΣΜΑ!

Οδύσσεια

ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Ταξίδι... στην αρχαία ελληνική ιστορία και μυθολογία!
Ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο για τη Γ' και Δ' τάξη

Facebook, Google+, YouTube, RSS icons

Τα απίθανα... τριτάκια!

Τα απίθανα... τριτάκια!

Βιβλιολόγιο με εκπ/κό υλικό για την τρίτη Δημοτικού

ΚΑΛΩΣ ΗΡΘΑΤΕ ΣΤΟ ΙΣΤΟΛΟΓΙΟ !

Οδύσσεια: Ταξίδι... στην αρχαία ελληνική ιστορία και μυθολογία!

Πληροφορίες
Ilias III
94 Παρακολούθηση
Προβολή πλήρους προφίλ

Επικοινωνία :
iliadislii@gmail.com

Συνολικές προβολές σελίδας από 27-9-2011
960279

Γλώσσα | Μαθηματικά | Ιστορία | Μελέτη Π | Ασκήσεις Γλώσσα | Ασκήσεις Μαθηματικά | Ασκήσεις Ιστορία | Ασκήσεις Μελέτη Π

Μερικές παρουσιάσεις από την Τετάρτη τάξη:

ilias ili Embed

Επαναληπτικές Ασκήσεις Γλώσσας Γ' - 1^η Ενότητα: Πάλι μαζί!

Επαναληπτικές Ασκήσεις Γλώσσας

Presentations 97
Documents 60

Τετάρτη τάξη

The screenshot shows a website titled "Τετάρτη τάξη" (Third Grade) with a navigation menu. The menu includes categories like "Αρχική", "Ασκήσεις Γλώσσας", "Ασκήσεις Μελέτης Π.", "Ασκήσεις Ιστορίας", "Ασκήσεις Μαθηματικών", "Επαναληπτικά Γλώσσας Δ'", "Επαναληπτικά Μαθηματικών Δ'", "Επαναληπτικά Ιστορίας Δ'", "Σχεδιαγράμματα Ιστορίας Γ'-Δ'-Ε'", "Διαδραστικά Παιχνίδια Μαθηματικών", "Παιχνίδια", "Γεωγραφία Ε'", "Φυσικά Ε'", "Ιστορία Ε'", "Παραμύθια", "Φιλαναγνωσία", "Ευέλικτη Ζώνη", "YouTube", "Παρουσιάσεις Μαθητών", "Μαθαίνω την Προπαίδεια!", "Επισκέψεις", "Slideboom", "Slideboom1", "SlideShare", "Παρουσιάσεις Ιστορίας Γ'-Δ'", and "PurposeGames by Ilias Iliadis".

The central content area features a presentation player for "Επαναληπτικές Ασκήσεις Γλώσσας Γ' - 1^η Ενότητα: Πάλι μαζί!". The presentation slide shows two cartoon children and the text "Επαναληπτικές Ασκήσεις Γλώσσας Γ' τάξη 1^η Ενότητα: ' Πάλι μαζί!'". The player interface includes a play button, a progress bar at 1 of 22, and social media sharing options.

Sidebars include a "Για Μένα" section with a profile for "Ilias Ili" (94 followers), an "Επικοινωνία:" section with the email "iliadisili@gmail.com", and a "Προσοχή" section with a warning: "Η στενή επίβλεψη των γονέων αποτελεί αναγκαία και απαραίτητη συνθήκη για την ασφαλή πλοήγηση των παιδιών." Below this is a section titled "Οδύσσεια: Ταξίδι... στην αρχαία ελληνική ιστορία και μυθολογία!" with an image of a Greek warrior on a horse.

Οι παρουσιάσεις μου σε ιστοσελίδες αποθήκευσης και διαμοιρασμού κειμένου Word, AdobePDF, καθώς και παρουσιάσεων Powerpoint

<http://www.authorstream.com/iliasili/>

<http://www.slideboom.com/people/iliasili>

<http://www.slideboom.com/people/iliasili1>

<http://www.slideshare.net/iliasili>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Κλεοπάτρα Διακογιώργη
Θεόδωρος Μπαρής
Χαράλαμπος Στεργιόπουλος
Ερμιόνη Τσιλιγκιριάν

Γλώσσα Δ' Δημοτικού Πετώντας με τις λέξεις

Γλώσσα Δ' Δημοτικού

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΘΗΝΑ

